

SAKARYA BAROSU İNSAN HAKLARI MERKEZİ 2025 BÜLTEN ÇALIŞMASI

1.BÖLÜM

AYM KARARLARI

AIHM KARARLARI

2.BÖLÜM

2025 GELİŞMELER

VERİ VE
İSTATİSTİKLER

3.BÖLÜM

BARIŞÇIL PROTESTO HAKKI
101

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ 101

KADİR TOPRAK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2022/2407)

Karar Tarihi: 9/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 9/1/2025 - 32777

Covid 19 döneminde yapılan yargılamada Mahkeme(İlk derece), duruşmanın ilk celsesinde sanığın savunmasını almıştır. İkinci celsede müdafii sağlık sorunları sebebiyle(salgın hastalığı geçirdiği şüphesiyle) mazeret dilekçesi sunmuştur. Mahkemece, ikinci celsede hazır edilmeyen müştekinin dinlenmesinden vazgeçilmiş, sanık müdafinin ise mazeretini belgelendirmediği gerekçesiyle mazereti reddetmiştir. Aynı celsede esas hakkında mütalaa sunulmuştur. Sanık ve müdafisinin yokluğunda sunulan esas hakkındaki mütalaya karşı savunma sunulmasına imkan tanınmamıştır. *Yargıtay içtihatlarına göre ise mazeret taleplerinin kabul edilmemesi savunma hakkının kısıtlanması olarak değerlendirilerek hukuka aykırı bulunmaktadır.

- Müdafinin sağlık mazeretinin kabul edilmemesi nedeniyle savunma için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin yapılan başvuruda AYM : Başvurucu müdafisinin mazeret sunduğu dönemde küresel çapta bir salgın hastalık bulunduğu, dilekçeyi sunduğu sırada mazeretini belgelendirmesinin olanaklı olmadığı ve test sonucunun belirli bir süre sonra sonuçlandığı, Ani gelişen veya acil ve önemli durumların söz konusu olabileceği hallerde esaslı işlemlerin yapıldığı duruşmalarda belgelendirilmemiş olsa dahi mazeretlerin reddedilmemesi gerektiği,küresel çapta devam eden olağanüstü koşulların titizlikle incelenmesi gerektiği, Mahkemenin olumsuzluğunun telafisi için herhangi karşı bir dengeleyici güvenceye başvurmadan karar verdiği ve olay ile karar tarihi arasında uzun bir zaman geçmediği,

Gerekçeleriyle müdafii yardımından yararlanma hakkıyla bağlantılı olarak savunma için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir

Üçüncü başvuru üniversite hastanesinde sol kolu dirsek altından itibaren olmadan doğmuştur. Başvurucular 4 hekimin kusuru ve ihmali bulunduğu gerekçesiyle maddi ve manevi tazminat taleplerinde bulunmuşlardır. Mahkemece 3 hekimin kusurlu olduğuna karar verilerek dava kabul edilmiştir. Temyiz başvuruları neticesinde Yargıtay 13.HD. hekimlerin kusurunun bulunmadığını ve kürtaj yoluyla tahliyeye ilişkin rapor alınması gerektiğini vurgulamıştır. 2014 Tarihinde Alınan yeni raporda ise tıp kurallarına bir aykırılık bulunmadığı çocuğun kürtaj veya anne karnında tedavi imkanının bulunmadığı belirtilmiştir .2016 Tarihli ATK genel kurulu raporu ise diğer hususları tekrarlamış ,hekimlerin eylemleri ile anomalinin ortaya çıkmadığı eksik incelemenin ailenin sakatlıkla ilgili bilgilendirilmemesine yol açtığı vurgulanarak bozma sonrası rapordaki hususlar tekrarlanmıştır. Rapor neticesinde Mahkeme başvurucuların maddi ve manevi tazminat talepli davasının reddine karar vermiştir.

- Tıbbi ihmal sonucu zarara uğranılması nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle de makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkin başvuruda AYM :Maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkı kapsamında hukuki sorumluluğu ortaya koymak için adli ve idari yargıda açılacak tazminat davalarında makul derecede dikkatli ve özenli inceleme şartının yerine getirilmesi gerektiği , *Dosya kapsamında alınmış olan raporların doğruluğu hakkında fikir yürütmenin Anayasa Mahkemesinin görevi olmadığı ancak ** kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı kapsamında yerine getirmek zorunda olduğu usul yükümlülüklerinin somut olayda yerine getirilip getirilmediğinin nesnel bir şekilde değerlendirilmesi için ilgili anayasal kurallar bağlamında derece mahkemelerinin kendilerine tanınmış takdir yetkileri çerçevesinde hareket edip etmediğinin denetlenmesi gerektiği bu sebeple de ilgili ve yeterli gerekçe olup olmadığının denetlenmesi gerektiği, anomalinin gebelik sürecinde tespit edilmemesinin bir kusur olduğu sonucuna varmış iken tazminat taleplerinin reddedilmesiyle ilgili ve yeterli gerekçeleri ortaya koymamaları nedeniyle başvurucuların maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı bakımından kamu makamlarının pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediği gerekçeleriyle Başvurucuların Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında güvence altına alınan maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğine ve Toplam 150.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir

Başvurucu,çocuklarıyla kişisel ilişki tesis edilmesi amacıyla açtığı davada başvurunun belirli gün ve tarihlerde çocuğuyla kişisel ilişki tesis edilmesine karar verilmiştir. Başvurucu kişisel ilişkisinin tesis edilmemesi gerekçesiyle icra mahkemesine şikayette bulunmuştur. Mahkemece davalı anne hakkında tazyik hapsine karar verilmiş ancak mevzuat değişikliği ve kanun yararına bozma talebi nedeniyle davalı anne hakkında 3 gün disiplin hapsi cezası hükmedilmiştir. 2018 yılında ise başvurunun eşi ,başvurucunun çocuğuna karşı cinsel istismarda bulunduğunu ileri sürmüş 6284 sayılı kanunda düzenlenmiş tedbirlerin uygulanmasını talep etmiştir. Boşanma davasında İlk derece mahkemesi başvuru ile çocuk arasında belirli gün ve tarihlerde kişisel ilişki tesis edilmesine karar vermiştir. Bölge Adliye Mahkemesi ise çocuk hakkında sağlık tedbiri, başvuru hakkında da danışmanlık tedbiri uygulanmadan şahsi ilişkiye karar verilmesinin hukuka aykırı olduğu, ayrıca Ağır Ceza Mahkemesinde devam eden yargılamanın sonucunun beklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Üçüncü kez yargılamaya başlanmış ve bireysel başvuru tarihine kadar şahsi ilişki tesisine ilişkin başkaca bir karar verilmemiştir. Başvurucunun bireysel başvuru talebinden sonra ise mahkemece Sosyal inceleme raporu,danışmanlık tedbiri değerlendirme raporu neticesinde boşanma davasının son celsesinde belirli günlerde,gündüz saatlerinde ve uzman eşliğinde kişisel ilişki tesis edilmesine karar verilmiştir. Anılan kararın ise istinaf incelemesi devam etmektedir.

Anayasa Mahkemesi :Kamusal makamlar aile ilişkilerinin sürdürülebilirliği adına beklenen en üstün gayreti göstermek zorunda olmakla birlikte bu alanda zorlayıcı tedbirlere başvurma yükümlülüğü tüm tarafların menfaati, özellikle de çocuğun üstün yararı karşısında sınırlı olmak ve adil bir denge kurmak durumunda olduğu,çocuğun üstün yararı gözetilmesi gerektiği ve çocuğun gelişimini olumsuz etkileyecek hususlara en aza indirgeyecek şekilde kişisel ilişki sağlanması yönünde tedbirlerin alınması gerektiği,icra mahkemesince verilen disiplin cezası verildiği böylelikle mahkemelerin kişisel ilişki kurulması adına öncelikli adımları attığı,Boşanma davasında ise Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan yargılamanın sonucunun beklenmesine karar verilmesiyle yargı makamlarının çocuğun üstün yararı korumak amacıyla hareket ettiği ,Çocuğun üstün yararını gözetken ve somut olayın koşullarında diğer aile bireylerinin hakları arasında adil bir dengenin kurulmasını sağlayacak nitelikte kararlar verdikleri sonucuna ulaşılarak Başvurucunun aile hayatına saygı hakkının İHLAL EDİLMEDİĞİNE karar vermiştir.

K.G. VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2021/12621)

Karar Tarihi: 18/9/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 10/1/2025 - 32778

* Mehmet Çolakoğlu , B. No: 2014/15355, 21/2/2018, § 47

**Murat Atılğan, B. No: 2013/9047, 7/5/2015 § 44

H.Ö. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2022/21079)

Karar Tarihi: 2/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı: 10/1/2025 - 32778

**TUGÇE SEHER
SULAKSU
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2022/31535)

Karar Tarihi:
30/4/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
6/2/2025 - 32805

Başvurucu ile eşi 2010 yılında Türkiye'de evlenmişlerdir .2013 Tarihinde ise Almanya'ya taşınmışlardır.Başvurucu ile eşinin müşterek 2 çocuğu bulunmaktadır. Başvurucu,2018 yılında Türkiye dönmüştür ve boşanma davası açmıştır.Aile mahkemesi geçici velayeti başvurucuya bırakmış ve çocukların yurtdışına çıkmasının yasaklanmasına karar vermiştir.2019 yılında Başsavcılık çocukların babalarının bilgisi ve rızası bulunmadan anneleri tarafından Türkiye'ye getirildikleri gerekçesiyle mutad meskeninleri olan Almanya'ya iadesi konulu davayı açmış,başvurucunun eşi ise davaya müdahil olmuştur 2019 Tarihli sosyal inceleme raporunda çocukların uyum sorunu yaşamadıkları ,babalarıyla iletişimlerinin devam ettiği ,annenin bakımlarını üstlenmesine engel bir durum bulunmadığı belirtilmiştir.Mahkemece dava reddedilmiştir.Başvurucunun eşinin istinaf başvurusunun reddedilmiştir.Yargıtay ise aile mahkemesinde geçici vekayetin anneye bırakılmasının çocuğun mutad meskene iadesini engelleyemeyeceğine ,çocuğu. Anne yanında buldukları ortama alışmasının iadedden kaçınma sebebi olarak kabul edilemeyeceği,Geri dönmemesinin, çocuğu fiziki veya psikolojik bir tehlikeye maruz bırakacağı veya başka bir şekilde müsamaha edilmeyecek bir duruma düşüreceği yolunda ciddi bir risk bulunduğuna ilişkin bir delil ve olgu ortaya konulmamıştır.Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine ilişkin Dair Lahey Sözleşmesi'nr göre kanuna aykırılık gerçekleştiği gerekçeleriyle bozma kararı verilmiştir.Bozm kararı sonrasında ilk derece mahkemesi çocukların mutad meskene iadesine karar vermiştir.Karara karşı ise Başvurucunun ise temyiz talepleri reddedilmiş ,kararın onanmasına karar verilmiştir.

Anayasa mahkemesi :

- Sözleşmede yer alan sınırlı sayıda istisnai haller dışında çocuğun mutad meskeninin bulunduğu ivedi şekilde iade edilmesinin zorunlu olduğu,mahkemece alınan raporun çocukların anne yanında kalmalarının çocukların yararına olduğunu belirtmesine rağmen Yargıtay kararında çocuğun üstün yararı gözetilerek tartışılmadan şekli bir inceleme yapıldığı,Derece mahkemelerince çocukların beyanı alınmadan karar verildiği iddiasının dikkate alınmadığı sonuç olarak ilgili ve yeterli gerekçe ortaya konulmadan değerlendirme yapıldığı gerekçeleriyle başvurucunun özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

K.K. BAŞVURUSU

(Başvuru
Numarası:
2020/34532)

Karar Tarihi:
29/5/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
21/2/2025 - 32820

İnfaz koruma memurlarının yaptıkları genel arama sırasında Ceza İnfaz Kurumuna ait olan kesilmiş ve seccade olarak kullanılan battaniyeye el koymak isteyince başvurucu bu duruma itiraz etmiştir. Olaya ilişkin tutanağa göre: Başvurucunun agresif tavırları sebebiyle başvurucuya fiziksel güç uygulanmıştır.Olay neticesinde başvurucu yaralanmıştır. Ceza İnfaz Kurumu tabipliği 1 hafta içinde ortopedi kontrolü önermiştir ve hastaneye sevk edilmiştir.Hastane raporunda kesin raporun ortopedi uzmanı tarafından verilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.Aynı gün başkaca bir hastaneye sevk edilen başvurucunun muayene sonrasında sol kol yumuşak doku zedelenmesi teşhisi konmuştur. Adli Tıp Şube Müdürlüğü tarafından düzenlenen raporda yaralanmanın başvurucunun yaşamını tehlikeye sokmadığı, kemik kırığı bulunmadığı neden olmadığı ve yaralanmanın basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olduğu belirtilmiştir .Başvurucu kırık olduğunu iddia etse de radyoloji raporlarında kırık bulunmadığı tespit edilmiştir.Ancak hastanede başvurucunun kolunun kırık olduğu şüphesiyle kolu alçıya alınmış ve baş dönmesi sebebiyle tomografi sevk yapılmıştır.

Kötü muamele yasağının maddi boyutuna ilişkin :Başvurucu ile tutanak ve olaya ilişkin açılan adli soruşturmada şüpheli sıfatıyla bulunan infaz koruma memurlarının beyanlarının çeliştiği başkaca delil bulunmadığı bu sebeple başvurucuya karşı kullanılan gücün gereksiz ve/veya orantısız olduğunu makul şüphenin ötesinde ispat etmediği ,(*Aihm kararlarında uygulanan gücün makul bir şüphenin ötesinde tespit edecek bir durumda olmaması nedeniyle sözleşmenin 3.maddesinin maddi boyutunun ihlal edilmediği kararlarına atıfta bulunarak) Gerekçeleriyle kötü muamele yasağının maddi boyutunun ihlal edilmediğine karar verilmiştir.

Usul boyutuna ilişkin: **Ay m.17/3 ihlal edildiğine ilişkin iddia hakkında etkili bir soruşturma yürütülmesi gerektiği,yaralamayı kamu görevlisinin kasıtlı olarak olarak gerçekleştiğinin iddia edildiği durumlarda ivedilikle ceza soruşturması başlatılması gerektiği ,soruşturmanın bağımsız kişilerce yönetilmesi gerektiği,eylemin orantılı olup olmadığının irdelenmesi gerektiğini belirterek somut olayda başvurucunun soruşturma dosyasında: beyanının alınmadığı yalnızca infaz kotuma memurlarının ifadelerini alarak soruşturmayı sonlandırdığı ,kesin raporun ortopedi hekiminin vereceği raporunun soruşturma dosyasına eklenmesi adına çaba gösterilmediği,ve gerekli diğer sağlık raporların soruşturma dosyasına eklenmemesi sebebiyle sonuca etkili olmadığı,infaz koruma memurlarının zor kullanma yetkilerini kullanabileceği hallerden hangisinin bulunduğu belirtilmediği Gerekçeleriyle Kötü muamele yasağının usul boyutunun ihlal edildiğine karar vermiştir .

*Ersin Erkuş ve diğerleri/Türkiye , B. No: 40952/07, 31/5/2016, §§ 67, 68;
*İltümür Ozan ve diğerleri/Türkiye , B. No:38949/09, 16/2/2021, §§ 35, 36.
** Ali Rıza Özer ve diğerleri , §§ 101-103; S.D. , §§ 111-114; Veli Saçılık (2) , B. No: 2018/24614, 18/10/2022, § 16).

**SELAHATTİN ALP
VE DİĞERLERİ
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2021/36551)

Karar Tarihi:
23/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
21/2/2025 - 32820

Somut olayda idare, nöbet tutma eylemine katılan ve ayrıca bir konuşma yapan başvurucu Selahattin Alp'in ve yalnızca eyleme katılım sağlayan diğer başvurucuların bu fiillerini " görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar ve zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak " şeklinde değerlendirmiş ve başvurucuları söz konusu kural kapsamında cezalandırmıştır. İlk derece mahkemeleri ise başvurucuların ilgili kural kapsamında cezalandırılabilmesi için eylemlerin görevin yerine getirilmesi aşamasında gerçekleştirilmesi gerektiğini belirterek eylemler ile tesis edilen disiplin cezası şeklindeki işlemlerin yasal dayanağının uyuşmadığı gerekçesiyle işlemlerin kanunilik ve tipiklik şartlarını taşımadığı sonucuna varmıştır. bölge idare mahkemesi, somut olayda uygulanan kuralın yer aldığı kanun maddesinin " benzer eylemlere " ilişkin farklı bir hüküm üzerinden eylemler ile uygulanan kural arasında benzerlik kurarak ilk derece mahkemelerinin kanunilik yönünden verdiği kararları kaldırmıştır.

- somut olayda toplantının görev mahallinin dışında yapılması, konusunun kamu göreviyle ilişkili olmaması ve başvurucuların toplantıdaki rollerinin kamu hizmetinin sunumuna ilişkin olduğuna yönelik herhangi bir somut tespitinin başvuru dosyasına sunulmaması karşısında başvuru konusu eylemlerin görevin yerine getirilmesi sırasında gerçekleştirildiğini kabul etmek son derece güç olduğu,BİM kararında. benzer eylemlere " ilişkin hüküm ile eylemler arasında nasıl benzerlik kurduğunu ve ne şekilde somut olaya uyguladığını açıklamadığı böylelikle kararın ilgili ve yeterli gerekçeyi içermediği, başvurucuların disiplin cezası ile cezalandırılmalarının zorunlu toplumsal bir ihtiyaca karşılık geldiğinin ilgili ve yeterli bir gerekçeyle ortaya konulmadığı sonucuna ulaşılarak Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

**İHSAN KILIÇ
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2019/38905)

Karar Tarihi:
2/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
6/3/2025 - 32833

Emniyet teşkilatının yaptığı sınavlarda başarılı olan başvuru kişinin Balıkesir Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğüne (POMEM) geçici olarak kaydı yapılmıştır. Başvuru hakkında yapılan güvenlik soruşturmasında başvuru kişinin daha önce kasten yaralama suçunda HAGB cezası aldığı gerekçesiyle POMEM'den ilişkisi kesilmiştir. Yönetmelik'in 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (g) bendinde POMEM öğrenciliği için "HAGB kararı verilmiş olsa dahi kasti bir suç nedeniyle bir yıldan uzun süreli hapis cezasına mahkûm olmama" şartının bulunduğu ifade edilerek itirazları ve idari davası reddedilmiştir.

Aym :Gerek POMEM gerekse Mahkeme, ceza yargılaması sonucunda verilen karara dayanmış ise de bu karar kesinleşmiş olmadığı, HAGB kararının 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesi uyarınca sanık hakkında hukuki sonuç doğurmadığı dikkate alındığında başvuru kişinin masumiyet karinesinin devam ettiği, idari yargı mercilerinin gerekçelerinde kesin bir mahkûmiyet hükmü ile sonuçlanmayan ceza yargılamasında verilen karara dayanıldığı, bir yandan da kullanılan ifadelerde başvuru kişinin üzerine atılı suçu işlediği izleniminin oluşmasına sebebiyet verildiği gerekçeleriyle

ceza yargılaması sonucunda açıklanması ertelenen hükme dayanmaları nedeniyle başvuru kişinin ceza yargılanmasına konu eylemi işlediği ve suçlu olduğu inancını yansıttıkları anlaşıldığından Anayasa'nın 36. ve 38. maddelerinde güvence altına alınan masumiyet karinesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir

**DİDEM BAYDAR
ÜNSAL BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2021/28358)

Karar Tarihi:
17/9/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
7/3/2025 - 32834

Başvuru sahibi silahsız terör örgütüne üye olma, terör örgütünün propagandasını yapma, 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet, görevi yaptırmamak için direnme, mala zarar verme suçlarından hakkında soruşturma süreçleri devam eden başvuru hakkında cemevinde düzenlenen cenaze töreninde meydana gelen olaylar nedeniyle soruşturma başlatıldığı, başvuru gözaltı süresi dolduğu hâlde haksız olarak 6,5 saate yakın tutulduğu Başsavcılığa sunduğu salıverilme talepleriyle ilgili olarak bir işlem yapılmadığını belirterek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının, Yargıtay kararlarına da aykırı olarak tazminat talebinde bulunulabilmesi için asıl davanın sonuçlanması gerektiği kabulüyle tazminat talebinin haksız olarak reddedildiğini iddia etmiştir.

Başvuru hem dava dilekçesinde hem de istinaf kanun yoluna başvuru dilekçesinde haksız gözaltı tedbiri uygulandığı iddiasıyla **tazminat davası açılabilmesi için asıl davanın sonuçlanmasının gerektiğini, bu yönde Yargıtay içtihatları bulunduğunu dile getirmiştir.

Anayasa Mahkemesi kararıyla :

Mahkemece gözaltının hukukiliğiyle ilgili bir değerlendirme yapılmadan, başvuru hakkındaki soruşturmanın devam ettiğinden bahisle davanın reddine karar verilmesinin uyuşmazlığın çözümü için esaslı olan ve kararın sonucunu değiştirebilecek nitelikteki iddiaların mahkeme kararında tartışılmamış ve karşılanmamış olduğundan başvuru kişinin gerekçeli karar hakkının ihlal edildiği karar verilmiştir .

**TUNCAY ÖZTÜRK
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2019/38607)

Karar Tarihi:
24/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
7/3/2025 - 32834

Başvuru sahibi askerlik hizmeti aldığı sırada sakatlanması nedeniyle maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur. Asliye Hukuk Mahkemesi, görevli mahkemenin Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir. Askeri Yüksek İdare Mahkemelerinin kapatılması üzerine dosya İdare Mahkemesine gönderilmiştir. Başvuru kişinin açmış olduğu dava idare mahkemesince süre aşımı nedeniyle reddedilmiştir. 6098 sayılı kanuna göre açılacak maddi /manevi tazminat davalarında 6098 hükümlerinin uygulanacağı, 6098 sayılı Kanun'daki zamanaşımı sürelerine bakıldığında ise 72. maddede, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak 2 yıl ve her hâlde fiilin işlendiği tarihten başlayarak 10 yıl olduğu kanun koyucu tarafından öngörülmüştür. İdare Mahkemesi ise zararın öğrenildiği tarihte görevli yargı yerinin asliye hukuk mahkemeleri olduğunu belirtmiş ve nitekim dava açma süresini hesaplarken de zararın öğrenildiği tarih ile Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan davanın tarihini dikkate alarak değerlendirme yapmıştır. görevli yargı yerinin asliye hukuk mahkemeleri olduğu vurgulanmışken neden dava açma süresinin hesaplanmasında 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda belirtilen sürelerin dikkate alındığı anlaşılmadığı böylelikle değerlendirmenin öngörülemez nitelikte olduğu, bu şekilde karar verilmek suretiyle başvuru kişinin mahkemeye erişimine yapılan müdahalenin *kanunilik unsurunu taşımadığı sonucuna varılarak başvuru kişinin Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

Başvuru sahibi şoför olarak çalıştığı girmada iş akdinin feshedilmesi haksız olarak feshedildiği gerekçesiyle işe iade talepli dava açmıştır. İlk derece mahkemesi davanın kabulüne karar vermiş olsa da istinaf incelemesi neticesinde Bölge Adliye Mahkemesi arabuluculuk formunda "işçi işveren ilişkisinden kaynaklanan (nispi)" şeklinde ibarenin bulunduğu gerekçesiyle arabuluculuk dava şartının karşılanmadığı gerekçesiyle ilk derece mahkeme kararının kaldırılmasına karar vermiştir. Başvuru formu uygulamasının başladığı 2/6/2018 tarihinden sonraki başvurularda ise hangi alacak veya tazminat kalemleri konusunda anlaşma sağlandığını ya da sağlanmadığını açıkça belirtmeyen son tutanağa göre dava şartının gerçekleştiği kabul edilmemektedir

Aym kararıyla : Son tutanakta işe iadeye müzakere edilen hususlar arasında yer verilmesi karşısında başvuru formu esas alınarak dava şartının gerçekleşmediği düşünülemeyeceği, Önemli olan işe iadenin taraflarca arabuluculuk görüşmelerine konu edilip edilmediği olduğu, Başvuru formunda belirtilmese bile tarafların iradeleri ve son tutanak birlikte gözetildiğinde dava şartı olan arabuluculuğa işe iade davası öncesinde başvurulduğu anlaşıldığı, formun matbu olarak doldurulan form olarak hazırlandığını, anlaşmaya varılamayan hususların neler olduğu bakımından tüm ilgililerin iradelerini yansıtan arabuluculuk son tutanağının önem teşkil ettiğini, söz konusu soyut ifadenin eksiklik olarak değerlendirilebilecek ilişkin olarak başvuru kişinin uyarıldığına dair herhangi bir tespitte bulunulmadığı, ifadenin somutlaştırılmamasına yönelik sorumluluğun yerine getirilmemesi sebebiyle başvurucuya aşırı bir külfet yüklediği, Bam kararıyla aşırı şekilci bir yaklaşım sergilendiği ve katı bir yorum olduğu gerekçeleriyle başvuru kişinin Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

**FERHAT KÜÇÜK
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2020/19910)

Karar Tarihi:
24/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
7/3/2025 - 32834

Yargıtay 9. HD. E.2024/4291, K.2024/8934; E.2024/4484, K.2024/8260 sayılı kararları).

**CEVDET YAVUZ
BAŞVURUSU**(Başvuru Numarası:
2020/28581)Karar Tarihi:
24/10/2024R.G. Tarih ve Sayı:
7/3/2025 - 32834Yargıtay HGK E.2014/6-324,
K.2015/2787

Başvurucu ve diğer davalılar aleyhine tapu kaydında mevcut olan kat mülkiyetinin sonlandırılarak müşterek mülkiyetin kurulması için dava açılmış, Mahkeme davanın kabulüne karar vermiş, başvurucu anılan karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur.İstinaf Mahkemesi; istinaf başvuru dilekçesinin sadece davacıya tebliğ edildiğini, diğer davalılara tebliğ edilmediğini, bu eksikliğin giderilmesi gerektiğini belirterek dosyayı mahkemesine iade etmiştir.Başvurucuya istinaf dilekçesinin 64 kişiye tebliği yapılabilmesi için gerekli gider avansının yatırılmasını bildiren tebligat çıkartılmıştır.Başvurucu kesin süre içerisinde gider avansını yatırmamıştır.İstinaf başvurusunun kesin olarak reddine karar verilmiştir.

- AYM Kararıyla: 100 sayılı Kanun'un 347. maddesinde istinaf dilekçesinin tebliğ edileceği tarafın "karşı taraf" olduğu açıkça belirtildiği,Bu sebeple başvurunun dilekçesinin yalnızca davacıya tebliğ edileceği,Böylelikle karşı taraf olan davacının da 6100 sayılı Kanun'un 348. maddesi kapsamında katılma yoluyla istinaf talebinde de bulunabileceği,*Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun görüşünün bu şekilde olduğu,uygulamanın anayasal anlamda kanunilik ölçütü bakımından öngörülemez nitelikte bir yoruma dayandığı, bu itibarla müdahalenin kanuni dayanağının bulunmadığı sonucuna ulaşılarak başvurunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

**BANU ÖZDEMİR VE
CANSU ÖZDEMİR
BAŞVURUSU**(Başvuru Numarası:
2021/27846)Karar Tarihi:
31/10/2024R.G. Tarih ve Sayı:
7/3/2025 - 32834

Başvurucuların babası/eşi olan kişinin karıştığı kaza sonucu trafik ekiplerince durdurulduğu sırada geçirdiği beyin kanamasının etkisiyle ayakta duramayacak şekilde dengesiz olduğu,ilk olarak alkol ölçüm cihazı ile ölçüm yapıldığı,daha sonra hastanın kaldırılma oturduğu ve ağızından köpüklerin geldiği anlaşılmıştır.Trafik ekipleri uyuşturucu madde etkisinde olduğunu düşünerek ölümcül durumun olabileceğini düşünmemişlerdir .

- Aym kararıyla:Trafik görevlilerinin sağlık uzmanı olmamalarına rağmen başvuru sahiplerinin yakınlarının durumunun sebebine odaklanarak ambulans çağırmadıkları bunun yerine ceza tutanağı düzenledikleri,Ambulansın olay yerine çok geç intikal ettiği,Cumhuriyet Başsavcılığı, soruşturmayı sağlık durumunun sebebini doğru tahlil edilip edilmediği temelinde yürütmüşse de hayatının bir sebeple tehlike altında olduğunu göstermesine rağmen ihtiyaç duyduğu acil tıbbi tedaviye ulaşması için gerekli tedbirlerin alınmadığını dikkate almadığı ,başvurucuların yakınının ölümü nedeniyle yürütülen soruşturma, Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği etkililikte olmadığı, Gereçekleriyle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının etkili soruşturma yükümlülüğüne ilişkin usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.

**ERDAL ERFİDAN
BAŞVURUSU**(Başvuru Numarası:
2021/30838)Karar Tarihi:
20/11/2024R.G. Tarih ve Sayı:
7/3/2025 - 32834

Başvurucu, soğuk algınlığı şikâyetiyle hastanenin acil servisine başvurması üzerine doktorun talimatıyla hemşirenin enjeksiyon yapıldığı,enjeksiyonun ayakta yapıldığı ve enjeksiyon sonrasında başvuru sahibi siyatik sinir hasarı geliştiği,ATK raporunda organizasyon kusuru ile ilgili olarak sağlık hizmetinin yürütülmesinde idarenin organizasyon hatasının tespit edilmediği ancak bununla birlikte hemşirenin yoğunluk nedeniyle başvuru sahibini tekerlekli sandalyeye oturttuğuna yönelik beyanı kapsamında bir inceleme yapılmadığı,yargı kararında ise organizasyon kusuruna ilişkin bir değerlendirme ve gerekçenin yapılmadığı anlaşılmaktadır.

- AYM kararıyla başvuru sahibinin organizasyon kusuru bulunduğuna yönelik iddiasının Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği özen ve derinlikte araştırılıp incelendiği, bunun sonucunda da iddialarla ilgili ve yeterli gerekçelere kararlarda yer verilmediği,kamu makamlarının başvuru konusu olaydaki pozitif yükümlülüklerini yerine getirmediği sonucuna ulaşılarak Başvurucunun Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında güvence altına alınan maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

**Esas Sayısı :
2024/101**Karar Sayısı :
2024/232Karar Tarihi :
25/12/2024R.G. Tarih – Sayı :
27/3/2025 - 32854

Anayasa mahkemesi kararıyla:

- Kamulaştırma Kanunu'nun 10.maddesinin 14 fıkrasının(kamulaştırma işlemine karşı açılan iptal davası açılması ve yürütmenin durdurulması kararı alınmasıyla bekletici mesele yapılabileceğini öngören kuralın kamulaştırma bedel ve tespitinin davasının iptal kararı verilmiş olsa dahi sonuç doğurmaya devam edeceği ve ilgililer açısından külfet doğuracağı, yeterli güvencelerin sağlanmadığı gerekçeleriyle
- Kamulaştırma Kanunu'nun 14.maddesinin 6.fıkrasının (kamulaştırma işlemine karşı dava açmayan hissedarlar bakımından iptal davasının herhangi bir sonuç doğurmayacağını ,böylelikle kamulaştırma işlemi sonuçlarının doğacağını öngören kuralın :zorunlu dava arkadaşlığına istisna olduğu ancak işlemin tek bir idari işlem olduğundan hak sahiplerinden birinin açacağı davanın yeterli olacağı ve iptal kararıyla kamulaştırma işleminin dayanaktan olduğu tespit edilmesi halinde dava açmayan paydaşlar yönünden anayasal güvenceleri sağlayamadığı gerekçeleriyle

Anayasa' ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE karar verildi.

**AYDIN GELLECI
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2018/18910)

Karar Tarihi: 5/9/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
20/3/2025 - 32847

- Aym kararıyla :Başvurucu yazı işleri müdürü olduğu yerel gazete'de bir siyasi partinin il kongresi hakkındaki gözlemlerini,Cumhurbaşkanının bahsi geçen kongrede konuşmalarını yorumlamıştır.Ayrıca Belediye Başkanı hakkında iki hususa değinmekle birlikte kişiliğini veya özel hayatını hedef almadığı,şahsına yönelik subjektif bir değerlendirme yapılmadığı görülmekte olduğu,Sulh Ceza Hakimliği düzeltme ve cevap metninin yayımlanması kararında talep edeni yolsuzlukla itham ettiği ve bu sebeple kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapması kanaatiyle karar verildiği ,Söz konusu kararda ilgili ve yeterli gerekçe ortaya konulmuş olduğu,Belediye başkanı olan müştekinin başvurucuya göndermiş olduğu Düzeltme ve cevap metninin başvurucuya karşı hakaretler içerdiği ve cevap vermenin çok ötesine geçtiği anlaşıldığı,ancak hakimliğin gerekçeli kararında cevap metni tartışılmamış ve yeterli inceleme yapılmadığı,Editorial takdir yetkisinin kural olarak yayıncıda olduğu ,devletin pozitif yükümlülüğümolan düzeltme ve cevap hakkının istisnai nitelikte olmakla birlikte basına sınırsız müdahale hakkı tanımadığı,Düzeltenin yayıncının yaptığı haberin karşılığı olmayan, ilgisiz nitelikte olduğu başvurucunun düzeltme ve cevap niteliği taşımayan metni yayınlamak zorunda kaldığı,müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmediği ve söz konusu cevap metninin bariz şekilde uzun olduğu sebebiyle de orantılı olmadığı

Gerekçeleriyle Anayasa'nın 26. Ve 28.maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verilmiştir .

Anayasa'nın 28. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Basın hürdür, sansür edilemez...

...

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

"Düzeltilme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.(AY m. 32)

Medya kuruluşları ve gazeteciler, hangi bilgiyi yayımlayacaklarına, nasıl sunacaklarına ve haberlerinde hangi seslere yer vereceklerine karar verme özgürlüğünü kapsayan editoryal özerkliğe sahiptir.

3 AŞAMALI TEST KURALI:

Kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması şartlarından en az birinin somut olayda bulunması gerekir.

Yayımlanması talep edilen metnin teknik olarak bir düzeltme ve cevaba tekabül edip etmediği belirlenmelidir.

Orantılılık değerlendirmesi yapılması gerekir.(cevap metninin uzunluğunun yapılan yayımın uzunluğunu bariz bir şekilde aşmasının orantılılık sorununa yol açabilmektedir.)

- Melnichuk/Ukrayna (B. No: 28743/03, 5/7/2005) başvurusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi müştekinin cevap hakkının -Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında ele almak yerine- Sözleşme'nin 10. maddesi kapsamına girdiğini vurgulamıştır.
- Eker/Türkiye kararında AİHM'in, cevap hakkının hem Sözleşme'nin 8. maddesinde hem de 10. maddesinde normatif temeli olduğu kanaatinde olduğu ve böylece önceki kararlarındaki iki farklı yaklaşımı birleştirdiği görülmektedir.
- .

BESİME GÜNAL VE DİĞERLERİ

(Başvuru Numarası:
2020/24855)

Karar Tarihi: 23/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
15/4/2025 - 32871

Başvurucular ,insan hakları tazminat Komisyonu tarafından hükmedilen tazminat tutarının ,Anayasa Mahkemesi'ne yapılan emsal başvurularla karşılaştırıldığında çok düşük olduğunu belirterek bireysel başvuru talebinde bulunmuşlardır.Somut olayda kadasto tespitine itiraza ilişkin davanın makul sürede tamamlanmaması sebebiyle başvurucular Tazminat komisyonuna başvurmuşlardır.

- Aym kararıyla:Tazminat komisyonu'nun 34 yıllık süren yargılama süresi üzerinden başvuruculara 1000-TI tazminat ödenmesine karar vermesinin yeterli giderimi sağlamadığı ,ihlalin giderilmesi için Tazminat komisyonunca öngörülen tazminatın yetersiz olması sebebiyle makul sürede yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

S.G. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:
2021/44360)

Karar Tarihi: 19/11/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
15/4/2025 - 32871

- Somut olayda yabancı uyruklu olan müşteki başvuruçunun kendisine karşı cinsel tacizde bulunduğunu iddia etmiştir.müştekinin beyanı Mahkemece başvuruçuya okunmuştur.Müştekiye duruşmada hazır bulunması için çıkarılan davetiye bila tebliğ iade olmakla birlikte mahkemece tanığın(müştekinin)dinlenmesinden vazgeçilmiştir.Mahkemece gerekli araştırma yapılmadan tanık sorgulama imkanından vazgeçilmesi adına geçerli bir neden ortay koyulmaması tek başına tanık sorgulama hakkının ihlal edilmesi için yeterli olmadığı,Dosya kapsamında incelenen kamera görüntülerinde taraflar arasında geçen konuşmalara dair bir kayıt ve tespit bulunmadığı bu kapsamda müştekinin soruşturma evresindeki beyanının tek olmasa da belirleyici delil niteliğinde olduğu,Kamera görüntülerine ilişkin bilirkişi raporlarında herhangi bir kayıt ve konuşma tespit edilemediği belirtilmişse de mahkemece tanığın beyanının kamera görüntüleriyle doğrulandığına karar verildiği,Müştekinin kolluk beyanında resepsiyona durumu bildirdiğini belietmesine rağmen mahkemenin otel çalışanınin tespiti ve beyanının alınması hususlarında herhangi bir girişimde bulunmadığı,Hükme ulaşırken sorgulanmamış tanığın beyanının belirleyici ölçüde esas alındığı ,savunma tarafına karşılaştığı zorlukları telafi edecek karşı dengeleyici güvencelerin tanınmadığı

Gerekçeleriyle Anayasa'nın 36.maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki tanık sorgulama hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

* 3 aşamalı test kuralı

*Abdurrahim Balur, B. No:

2013/5467, 7/1/2016, § 80; Onur
Urbay, B. No: 2014/6222, 6/3/2019,
§§ 36, 40; Zekeriya Sevim, B. No:
2018/18989, 16/6/2021, §§ 44, 51).

- İlk olarak tanığın mahkemede hazır edilmemesi, geçerli bir nedenin mevcudiyetine dayanmalıdır
- Tanık tarafından verilen beyanın mahkûmiyetin dayandığı tek veya belirleyici delil olup olmadığını değerlendirilmesi gerekir
- Savunma tarafının maruz kaldığı bu olumsuzluğun telafi edilmesi amacıyla yeterli düzeyde karşı dengeleyici güvenceler sağlayan bir usulün yürütülüp yürütülmediği ortaya konulmalıdır

YAŞAR ALAT BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:
2021/65564)

Karar Tarihi:
21/11/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
30/4/2025 - 32886

Başvurucu AİHM ihlal kararı sonrasında ihlalini sonuçlarını gidermek ve infazın durdurulmasına karar verilmesi talebinin reddi üzerine bireysel başvuru talebinde bulunmuştur.AİHM tarafından verilen bir ihlal kararı üzerine yenilenen yargılamada infazın durdurulmamasının kişi hürriyeti ve güvenliği hakkını ihlal edip etmediği tartışma konusudur

Aym değerlendirmesinde:Öncelikle eski hükmün hukuki varlığını devam ettirip ettirmediği belirlenmesi gerektiği.5271 sayılı Kanun'un 311. maddesindeki yargılamanın yenilenmesi kurumunun ,üç aşamadan oluştuğu ve 311.maddenin 1.fıkrasında belirtilen nedenlerin varlığının bulunup bulunmadığı ,5271 Sayılı Kanun'un 319.maddesinde belirtilen koşulların yerine getirilip getirilmediği başvurunun kanunda öngörülen şekilde yapılıp yapılmadığını veya yargılamanın yenilenmesini gerektiren gerekçelerin gösterilip gösterilmediğini, destekleyici delillerin sunulup sunulmadığını inceleyerek yargılamanın yenilenmesi başvurusunun kabul edilebilir olup olmadığını değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır

*yargılamanın yenilenmesi talebinin kabulü hâlinde dahi önceki hükmün ortadan kaldırılması sürecin sonunda değerlendirilecek bir husus olduğu,mahkemenin belirtilen aşamalarda infazı durdurabileceği böylelikle yeniden yargılama yapan mahkemenin takdir yetkisi bulunduğu,Sonuç olayda mahkemenin takdir yetkisi kapsamında infazın durdurulması kararı vermediği,infazın durdurulması kararının AİHM ihlal kararının niteliğinin bağlı olabileceği,AİHM tarafından verilen bu ihlal kararını, ihlale konu eksikliğin giderilerek sonucuna göre bir karar verilmesi biçiminde anlamak gerektiği,

başvuruçunun yeniden yargılama incelemesi süresince tahliye edilmemesine yani hakkında verilen mahkûmiyet kararının infazının devamına daha önceki kesinleşmiş mahkûmiyet hükmü temelinde karar verildiği görülmektedir. Bu anlamda başvuru hakkında verilen infazın devamı kararı, Anayasa'nın 19. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde yetkili mahkemece verilmiş bir mahkûmiyet kararına dayalıdır ve kanuna uygun bir tutma niteliğinde olduğuna karar verilmiştir.

Karara karşı 4 üye karşı oy sunmuştur.

**ABBAS YALÇIN
VE CAN DÜNDAR
BAŞVURUSU**

(Başvuru
Numarası:
2016/5615)

Karar
Tarihi:12/12/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
30/4/2025 - 32886

Sulh Ceza Hakimliği,Başvurucuların sorumluluğu bulunan bir gazete yayımlanan bir habere ilişkin düzeltme ve cevap metni yayımlanmasına karar vermiştir.Düzeltilme ve cevap hakkı ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğünü sınırlayan haklardandır.Temel hak ve özgürlükler ancak kanunla sınırlanabilir ve demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.Müdahalenin kanuni bir dayanağı ve meşru amacı bulunmaktadır.Ancak müdahalenin demokratik toplum düzenine gereklerine uygun kabul edilebilmesi için zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılması ve ölçülü olması gerektiği Bu kapsamda amaca ulaşmaya elverişli olması ve başvurulabilecek en son çare ve alınabilecek en hafif önlem olarak kendisini göstermesi gerekmektedir ifade özgürlüğü ve bireylerin itibarına yönelik saldırılara karşı etkili bir mekanizma olan düzeltme ve cevap hakkı

Somut olayda ,haberin yapıldığı esnada Cumhurbaşkanı başkanını görev yapan müştekinin cemaat medyası olarak isimlendirilen televizyon kanallarının TÜRKSAT platformundan çıkarılması için çaba gösterdiğine dikkat çekilmiş ve Paralel Devlet Yapılanması (PDY) olarak isimlendirilen cemaat ile daha sert mücadele edilmesi gerektiği yönündeki beyanlarını içeren ses kaydının çözümü ilgili gazetede yayımlanmıştır.İkinci haberde ise müşteki ile daha önce yayımlanan konuşmada adı geçen kişilerin sosyal medya üzerinden yaptığı ve birinci haberi eleştiren açıklamalarını haberleştirmiştir.Birinci habere cevap hakkı kullanılmamıştır.Sulh Ceza Hakimliğince kararda cevap hakkının kabul edilebilmesi için ilk koşulun bulunduğu ancak teknik olarak cevap niteliğinde olup olmadığıdır .

Somut olayda haber içeriklerinde müşteki için "sansürcü" "Ak trol", "pişkin" şeklinde kullanılan ifadeler karşılığında düzeltme ve cevap hakkı kapsamında yayımlanan metinde haberlerin yapıldığı gazete yönünden "paralel yapının güdümünde olma", "yasa dışı gruplar ile kirliliği içinde olma", "hukuk dışı çıkarlara hizmet eden propaganda ve algı yönetimi yapma" şeklindeki ifadeler yer verildiği, bu şekilde haber ve buna ilişkin cevap metninde tercih edilen üslubun birbirine yakın olduğu ve kabul edilebilir eleştiri sınırı içerisinde kaldığı sonucuna ulaşılarak B. Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve Anayasa'nın 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğünün İHLAL EDİLMEDİĞİNE karar verilmiştir.

Karara karşı 3 üye karşı oy sunmuştur.

**HASAN ÖZTÜRK
BAŞVURUSU**

(Başvuru
Numarası:
2021/5438)

Karar Tarihi:
21/1/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
6/5/2025 - 32892

Başvurucu polis merkezinde iki polis tarafından darbedildiğini sonrasında polislerden birinin sopayla vurduğunu,ertesini gün ise bir polis memuru tarafından fiziksel şiddete uğradığını iddia etmiştir.Başvurucu tekrar şiddete uğrama korkusu ile serbest kaldıktan sonra Şikayette bulunmuştur .Şikayet üzerine soruşturma açılmıştır.Alınan ilk sağlık raporunda fiziksel şiddet bulgusuna rastanmamış olsa da başvurunun şikayet dilekçesinde sunduğu sağlık raporu arasında üç saat bulunduğu ve sulh ceza hakimliğine işkenceye uğradığını bildirmeyi gerekçesiyle soruşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir. Somut olayda:Polis memurlarının kimliği tespit edilmesine rağmen ifadeleri alınmadan sonuca ulaşıldığı,birinci rapor ile ikinci rapor arasında üç saat olmadığını, gözaltında çıkış raporu alındıktan sonra adliyeye mevcutlu olarak götürüldüğünü, tutuklanma talebiyle sulh ceza hâkimliğine sevk edildiğini ve burada sorgusunun yapıldığını ileri sürmüştü de başvurunun sonucu değişirebilecek nitelikte iddialarının sulh ceza hakimliğince de dikkate alınmadığı

Gerekçeleriyle gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasağının usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir

**ÇİĞDEM SERİN
BAŞVURUSU**

(Başvuru
Numarası:
2021/35995)

Karar Tarihi:
21/1/2025

R.G. Tarih ve
Sayı: 6/5/2025 -
32892

Aralarında başvurunun da bulunduğu yaklaşık 10 kişinin katıldığı bir eylemde kimliği tespit edilen katılımcıların idareye bildirimde bulunmadan ve idarece belirlenen alanlar dışında eylem yapmaları ayrıca pandemi süreci devam ettiğinden kamu sağlığını tehlikeye düşürmeleri nedeniyle haklarında idari yaptırım uygulanmasını ilgili ilçe emniyet müdürlüğünden talep edilmiştir.Başvuru uygulanan idari para cezasına itiraz etse de itirazı kabul edilmemiştir.

AYM kararıyla :etkinliğin barışçıl olmadığına ya da barışçıl olmaktan sonradan çıktığına dair bir tespit bulunmadığı,Başvurucunun toplumsal cinsiyet eşitliği için kamuoyu oluşturmak adına eyleme katıldıklarını belirtmiştir Aym değerlendirmesinde sulh ceza hakimliği kararında ve idari yaptırım tutanağında :pandemi sürecinde gerçekleştirilen etkinliğin kamu sağlığını tehlikeye düşürmesi gerekçesine dayanılmadığı,kamu makamlarının ve mahkemelerin barışçıl biçimde yapılan etkinliğe katılan başvurunun barışçıl şekilde toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı ile yerel makamların kamu düzenini koruma hakkı arasındaki dengeli sağlama yükümlülükleri devam ettiği,idari para cezasının zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığına ve yarışan haklar arasında adil bir denge kurulduğuna ilişkin ilgili ve yeterli bir gerekçe ortaya konulmadığı anlaşıldığı

Gerekçeleriyle Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

BELEDİYE VE ÖZEL İDARE ÇALIŞANLARI BİRLİĞİ SENDİKASI BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2020/17953)

Karar Tarihi: 9/1/2025

R.G. Tarih ve Sayı: 12/6/2025 - 32924

Toplu sözleşmenin tarafı sendikanın üyesi olmayan kamu görevlilerinin daha yüksek aidat ödeyerek sosyal denge tazminatından yararlandırılmasına ilişkin toplu sözleşme hükmünün iptal edilmesi nedeniyle sendika hakkıyla bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasına ilişkin başvuruda Anayasa Mahkemesi , 4688 sayılı Kanun'un 32. maddesine göre sosyal denge tazminatının uygulanmasına ilişkin esaslar ilgili belediye ve il özel idaresi ile en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında yapılacak sözleşmeyle belirlendiği, Olayda en çok üyesi olan başvurucu Sendika ile belediye arasında Toplu Sözleşme imzalanmıştır. Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme 'ye göre başvurucu Sendikaya, sosyal denge tazminatından yararlanmak isteyen ve sendika üyesi olmayan kamu görevlilerinden aynı ünvanlı personelden alınacak aidatın iki katına kadar aidat alabilme yetkisi verilmiştir. Dolayısıyla en çok üyesi olan Sendikanın üyesi olanlarla olmayanlara sosyal denge tazminatından yararlandırılması hususunda farklı muamele yapıldığı ilk bakışta anlaşılabilir nitelikte olduğu, objektif nedene gelindiğinde ise daha az aidat ödeyerek sosyal denge tazminatından yararlanılmasının, sendikaya üye olunmasında fiili bir teşvik yaratacağı mahkemelerce salt farklı oranlar üzerinden aidat alınmasının eşitsizliğe neden olacağı belirtilmiş; bu durumun nesnel ve haklı bir sebebe dayanıp dayanmadığı ve orantılı olup olmadığı hususları tartışılmadığı gerekçelerle Anayasa'nın 51. maddesinde düzenlenen sendika hakkıyla bağlantılı olarak Anayasa'nın 10. maddesinde güvence altına alınan ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

ÖMER ORAL BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2023/33667)

Karar Tarihi: 9/1/2025

R.G. Tarih ve Sayı: 12/6/2025 - 32924

BAM ,istinaf incelemesi neticesinde verebileceği kararlar

istinaf başvurusunun esaslan reddine

Düzeltilerek istinaf başvurusunun esaslan reddine

hükmün bozulmasına

davanın yeniden görülmesine

Bozma kararı verilebileceği haller

*dosyanın yeniden incelenmek ve hükmolunmak üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine veya uygun bulunan ilk derece mahkemesine

5271 sayılı Kanunun g ve h bentleri hariç olmak üzere 289.maddenin 1.fıkrasında belirtilen kesin bir hukuka aykırılık nedeninin bulunması

soruşturma veya kovuşturma şartının gerçekleşmediğinin veya ön ödeme ve uzlaştırma usulünün uygulanmadığının anlaşılması ya da davanın ilk derece mahkemesinde görülmekte olan bir dava ile birlikte yürütülmesinin zorunlu olması durumudur.

Mahkemeye erişim hakkı hem hakkında suç isnadı bulunan bir kimsenin mahkeme tarafından bu isnadın yerinde olduğu ya da olmadığı yönünde bir karar verilmesini isteme hakkını, hem de - başvurma imkânı tanınmış ise- kanun yollarına başvurma hakkını kapsar

AYM kararıyla :

Başvurucunun mahkemeye erişim hakkının yanında bölge adliye mahkemesi önünde sözlü yargılanmadan ve bununla bağlantılı diğer usul güvencelerinden yoksun bırakıldığı, kesin nitelikte bozma kararı vermesiyle başvurucunun bu temyiz kanun yoluna başvuru imkânından yoksun bırakıldığı, ilk derece Mahkemesinin söz konusu bozma kararına direnme imkânı bulunmadığından başvurucu hakkında İstinaf Dairesinin kararı doğrultusunda mahkûmiyet kararı verildiği, kanunda öngörülen haller dışında verilen bozma kararıyla başvurucunun temyiz kanun yoluna başvurma hakkının elinden alındığı, müdahalenin kanuni olmadığı,

Gerekçeleriyle başvurucunun dil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

CEM ÖZBERK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2020/15944)

Karar Tarihi: 20/3/2025

R.G. Tarih ve Sayı: 5/8/2025 - 32977

Başvurucu, bilgisi ve rızası olmaksızın kendisine ait sağlık verilerinin doktor tarafından annesine verilmesi nedeniyle doktor hakkında suç duyurunda bulunmuş. kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme veya yayma suçu yönünden yürütülen yargılama neticesinde eylemin başvurucuyu korumaya yönelik olduğu ve suç kastının kesin olarak tespit edilemediği gerekçesiyle doktorun beraatine karar verilmiştir.

AYM Kararıyla :

Bilgilendirmenin ötesinde ergin olan başvurucunun tedavi sürecine ait hassas veri niteliğindeki bilgileri içeren raporu ,başvurucunun rızası olmadan annesi dahi olsa neticede üçüncü bir kişiye verildiği,başvurucunun annesi ile çıkar çatışması yaşadığını belirttiği ancak bu hususun irdelenmediği, belge verilmesinin gerekli olup olmadığının ve sırf bilgilendirme yapmak yerine belge verilmesini zorunlu kılan bir sebebin bulunup bulunmadığının tartışılmadığı, tedavi üzerinden 6 yıl geçtikten sonra ne tür bir aciliyet sebebiyle belge talep edildiğinin belirtilmediği ,Eylemin başvurucunun kişisel verilerini ve dolayısıyla özel hayat alanını ne suretle etkilediği hususunda bir tartışmanın yapılmadığı ve Mahkemelerce anayasal güvenceleri dikkate alan bir değerlendirmede bulunulmadığı , Gerekçeleriyle başvurucunun kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

"Kişisel verileri bir başkasına verme" seçimlik hareketinde, maddede geçen 'başkası' gerçek bir kişi olabileceği gibi tüzel kişi de olabilecek, veriler bu kişilere elden, posta ya da internet üzerinden elektronik posta ile vb. şekillerde verilebilecektir. Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlüğü'nde 'Vermek'; 'Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine erdirmek, iletmek, düşünce veya bilgi anlatan şeyleri başkalarına iletmek, bildirmek' şeklinde tanımlanmıştır. Bu seçimlik harekette verilerin hukuka uygun ya da aykırı yöntemle elde edilmiş olmasının önemi bulunmamakta olup önemli olan husus verme eyleminin hukuka aykırı olmasıdır. " **Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 8/12/2022 tarihli ve E.2018/12-611, K.2022/784 sayılı kararı**

LEVENT CANTEKİN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:
2019/34408)

Karar Tarihi: 9/10/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
23/6/2025 - 32935

Aşırı Kalabalıklaşma ve Kişisel Alan Eksikliğine İlişkin

Ceza infaz kurumunda kalabalık odada tutulma nedeniyle kötü muamele yasağının, edildiğine ilişkin bireysel başvuruda başvurucuya tahsis edilen kişisel alanın 102 gün 3 m²'nin altında olduğu, en az altı ay devam eden süreçte ise 3 m² ile 4 m² arasında kişisel alanda barındırıldığı,

3 m²'nin Altında Kişisel Yaşam Alanına Sahip Olduğu Dönem Yönünden Yapılan İncelemede :

Anayasa mahkemesi emsal içtihatlarında her bir mahpus için en az 4 m² zemin alanı olması gerektiği, başvurucuya sağlanan yüzey alanının yaklaşık dört aylık sürenin on altı günü dışında 3 m²'nin altına indiği bu durumun ise kötü muamele yasağını ihlal ettiği yönünde güçlü bir karine oluşturduğu, Anayasa'nın 17. maddesinin ihlaline yönelik ortaya çıkan güçlü karine üç unsurun bir arada bulunması hâlinde ortadan kaldırılabileceği, ilk olarak asgari kişisel alanın 4 m²'nin altına inmesi kısa süreli, küçük çaplı ve ara sıra olması gerektiği ancak Dört aylık sürede ardışık olarak 102 gün bu şekilde devam eden kişisel alan eksikliğinin kısa süreli, küçük çaplı ve ara sıra olduğu söylenemeyeceği, Güçlü karinenin ortadan kalkması için aranan ilk unsurun sağlanmadığı anlaşıldığından diğer iki unsurun değerlendirilmesine gerek görülmediği,

Gerekçeleriyle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan kötü muamele yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

3 m² ile 4 m² Arasında Kişisel Yaşam Alanına Sahip Olduğu Dönem Yönünden Yapılan İncelemede:

Kişisel yaşam alanı büyüklüğünün asgari standardı karşılamasının her zaman tek başına yeterli olmadığını, tutulma koşullarının diğer yönlerinin yeterliliğinin de incelenmesi gerektiği, Başvurucunun tutulma koşulları incelendiğinde : başvurucunun gün ışığı ve temiz havadan yararlanabileceği ve temel bireysel egzersiz için kullanabileceği havalandırma bahçesine gün ışığında sınırsız bir biçimde erişme imkânına sahip olduğu, her gün hem soğuk hem de sıcak suya erişebildiği, temizlik, havalandırma ve aydınlatma dâhil genel koşulların tutulma koşullarının standartlarına göre yeterli olduğu, başvurucuya ikinci battaniyeyi ücreti karşılığında satın alma imkânı sağlandığı, ayrıca başvurucunun sağlık raporuna rağmen kendisine yeni yatak verilmediği iddiasını İnfaz Kurumu ve İnfaz Hâkimliği önünde ileri sürmediği, Gerekçeleriyle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamına girebilmesi için aranan asgari ağırlık eşliğine ulaşmadığına karar verilmiştir.

koşullara bağlı açık hava bahçelerinin mahpusların açık havaya ve doğal işığa erişebilecekleri ve hava şartları uygunsa zaman geçirebilecekleri alanlar olduğu açık olsa da insanların barınabileceği, yaşayabileceği ve uyuyabileceği bir konaklama anlamında yaşam alanı oluşturmamaktadır.(İlerde ve diğerleri/Türkiye benzer yaklaşım Yasak/Türkiye Kararı). Bu sebeple yüzey alanı hesaplanmasına bahse konu alanlar dahil edilmeden değerlendirme yapılmalıdır.

N.S. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası:
2021/32172)

Karar Tarihi:
18/12/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
21/8/2025 - 32993

İran vatandaşı olan başvurucunun İstanbul Havalimanından İtalya'ya giderken ibraz ettiği pasaportun kendisine ait olmadığı anlaşılmıştır ve hakkında açılan soruşturma başlatılmıştır. Başvurucu, adli işlemler tamamlandıktan sonra İstanbul İl Göç İdaresi Müdürlüğüne gönderilmiş ve İstanbul Valiliği başvurucu hakkında sınır dışı etme ile idari gözetim kararı almıştır. Başvurucu İran'da hakkında idam kararı olduğu ve çeşitli gerekçelerle idare mahkemesinde açtığı dava somut ve inandırıcı delil sunulmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

AYM kararıyla: Sınır dışı etme işlemi sonucunda yabancının gönderileceği ülkede kötü muamele yasağının ihlal edileceğini iddia etmesi hâlinde idari ve yargısal makamlar tarafından söz konusu ülkede gerçek bir ihlal riskinin bulunup bulunmadığı ayrıntılı şekilde araştırılması gerektiği ancak mahkemenin başvurucu hakkında İran'da gerçekten bir ceza soruşturması olup olmadığını, varsa bu durumun başvurucu için gerçek bir risk oluşturup oluşturmadığını, ayrıca uluslararası koruma başvurusunun ne şekilde sonuçlandığını araştırıp incelemeyen sınır dışı etme davasını reddetmesiyle usul güvencelerinin etkili şekilde sağlanmadığı, Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği şekilde özenli bir inceleme yapılmadığı sonucuna varılarak başvurucunun yaşam hakkı ile kötü muamele yasağının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

“Başvurucu, iddia ettiği kötü muamele riskinin ne olduğunu makul şekilde açıklamalı; (varsa) bu iddiayı destekleyen bilgi ve belgeleri sunmalı; bu iddialar da belirli bir ciddilik seviyesinde olmalıdır.” (A.A. ve A.A. [GK], B. No: 2015/3941, 1/3/2017, §§ 62, 63).

“Usul güvencelerinin sağlandığı durumlarda ise geri gönderilen ülkede gerçek bir kötü muamele riskinin olup olmadığı ayrıca değerlendirilir” (A.A. ve A.A. , § 71).

**TEVFİK CAN YILDIZAN
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2022/54505)

Karar Tarihi: 18/12/2024

R.G. Tarih ve Sayı:
21/8/2025 - 32993

* disiplini etkileyen davranışlardan kaçınma yükümlülüğüne ilişkin olarak bkz. Yasin Agin ve diğerleri, Şah İsmail Harmancı, B. No: 2018/15359, 17/11/2021,)

Bir devlet hastanesinde çalışan dış hekimi facebook üzerinden (kapalı ancak binlerce hekimin bulunduğu bir grupta) paylaşımında idareye karşı kazandığı davalardan bahseden ve İl Sağlık Müdürlüğü yöneticilerine yönelik birtakım ifadeler kullanan başvurunun bu bağlamda kamu görevlisi bir hekim olduğunun grup üyelerince anlaşılabilirliği ve paylaşımını kamu görevlisi sıfatıyla yaptığı anlaşılmaktadır. Başvurucu hakkında disiplin cezası uygulanmıştır.

Anayasa Mahkemesi Kararıyla:

Her ne kadar kapalı bir grup olsa da sosyal medya grubundaki gizlilik ayarlarının kişilerin kendi kontrolünde olmadığı, aleniyet kazandırma niyetinde olmasa da aleniyet kazanması ihtimaline karşı başvurunun yeterli özeni göstermediği, kamu görevlilerinin disiplini etkileyen davranışlardan kaçınma yükümlülüğü bulunduğu, başvurunun paylaşımlarının eleştiri sınırını aştığı, başvurunun görece hafif bir disiplin cezası olan kınama cezasıyla -eylemin niteliği gözletildiğinde- cezalandırıldığı anlaşıldığından müdahalenin orantısız olmadığı, Gereçekleriyle başvurunun ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olduğu ve Anayasa'nın 26. maddesinin ihlal edilmediğine karar verilmiştir.

**MTY DELTA DENİZCİLİK İÇ
VE DIŞ TİCARET
A.Ş. BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2020/31683)

Karar Tarihi: 15/1/2025

R.G. Tarih ve Sayı: 17/9/2025 -
33020

Özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılan özel öğretim kurumlarının kurucuları arasında yabancı uyruklu gerçek veya tüzel kişilerin bulunamayacağına dair kuralı (5580 sayılı Kanun'un 3. maddesinin (12) numaralı fıkrasını ihlal ettiği) ihlal ettiği gerekçesiyle başvuru Şirket hakkında 51.168 TL idari para cezası uygulanmıştır. Sulh Ceza Hakimliğine yapılan itiraz kabul edilmemiştir.

AYM Kararıyla başvurunun idari para cezasına dayanak olan eylemin önceden yasak olmadığı, başvurucuda yabancı uyruklu gerçek kişi ortaklığı bulunması eyleminin buna ilişkin kabahati düzenleyen kanun maddesindeki fıkranın yürürlüğe girmesinden önce işlendiği, Eylem tarihinde cezai nitelikte bir hüküm bulunmadığı hâlde sonradan yürürlüğe giren ve cezai nitelikte aleyhe kanunun Müdürlük tarafından geçmişe uygulanması ve başvurunun bu husustaki itirazlarının da Hâkimlik ve İtiraz Makamı tarafından değerlendirilmemesi nedeniyle Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen suçta ve cezada kanunilik ilkesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Bir kişinin hakkında dava açılmasına ve hüküm giymesine neden olan fiilin gerçekleştirildiği zamanda bu fiilin suç olduğunu gösteren bir kanuni hükmün olduğunun ve uygulanan cezanın bu hükümlerle belirlenen sınırları aşmadığının doğrulanması gerektiğini vurgulamıştır (Coeme ve diğerleri/Belçika Kararı

İdari para cezalarının Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında "ceza" nitelik taşıdığına ilişkin AİHM kararları için bkz. X./Avusturya (B. No: 8893/80, 5/3/1983), Belilos/İsviçre (B. No: 10328/83, 29/4/1988), Salabiaku/Fransa (B. No: 10519/83, 7/10/1988).

Kişinin zararına olacak şekilde cezai nitelikteki kanun maddesinin geriye dönük olarak uygulanmasının yasaklandığına dikkat çekmiş; eylem tarihinden sonra yürürlüğe giren ve cezanın artırılmasını öngören kuralın başvuru aleyhine yorumlanması nedeniyle Sözleşme'nin 7. maddesinin birinci paragrafının ihlal edildiğine karar verilmiştir. Ecer ve Zeyrek/Türkiye kararı

cezaı ağırlaştırılan kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş suçlara uygulanmasını açık biçimde yasaklamıştır (AYM, E.2020/87, K.2022/44, 21/4/2022, § 27).

**CANER ŞAFAK
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2024/41763)

Karar Tarihi: 8/7/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
29/9/2025 - 33032

Başvurucu; borçlu aleyhine açtığı ve bireysel başvuruya konu edilen davada, yaklaşık on yıllık sürede ödenen yasal faizin alacağıın enflasyon karşısında uğradığı değer kaybını karşılamadığını belirterek 6098 sayılı Kanun'un 122. maddesi uyarınca munzam zararına karşılık fazlaya ilişkin hak ve alacak talebi saklı kalmak kaydıyla faiziyle birlikte ödenmesini talep etmiştir. başvurunun munzam zarar koşullarının gerçekleşmediği, aşkın zararın genel ekonomik olumsuzlukların ışığında başvurunun durumuna özgü somut vakıalarla ispatlanması gerektiği, yüksek enflasyon, dolar kurundaki artış, serbest piyasadaki faiz oranlarının yüksek oluşu ve paranın satın alma gücünde meydana gelen azalmanın başvuruca ispat yükünden kurtarmayacağı gibi herhangi bir ispat kolaylığı da sağlamayacağı, geç ödeme ile maruz kaldığı zararı doğuran vakıaları dosya kapsamında ispat edemediği gerekçeleriyle başvurunun açtığı dava reddedilmiştir

İncelenen başvuruda alacağıın enflasyon karşısında değer kaybına uğraması sebebiyle meydana gelen zararın karşılanması için hukuk sisteminde etkili bir hukuk yolunun bulunmadığı, İHM Sözleşme'nin 13. maddesi uyarınca temel hak ve özgürlüklerin ulusal düzeyde korunması için etkili bir başvuru yolunun var olması gerektiği, değerlendirilerek etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir

Yapısal sorunun çözümü amacıyla keyfiyetin TBMM'ye bildirilmesine ve kararın yayımlandığı tarihe kadar mülkiyet hakkının ihlali iddiasıyla yapılmış olan başvurular ile bu tarihten sonra aynı konuda yapılan ve karardan sonra yapılacak başvuruların incelenmesinin, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından itibaren 6 ay süreyle ertelenmesine karar verilmiştir.

**C.T.
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2019/31177)

Karar Tarihi:
17/4/2025

R.G. Tarih ve
Sayı: 30/9/2025 -

Başvurucu, tehlike hâli taşıyan tutuklu grubuna dâhil edilmesi üzerine getirilen kısıtlamaların uzun süredir (yaklaşık 2 yıldır) devam etmesi nedeniyle söz konusu statü ve kısıtlamaların kaldırılması talebiyle İnfaz Hâkimliğine başvurmuştur. Ceza infaz kurumunda anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs etme suçundan tutuklu bulunan kişilerin birbirleriyle ve diğer mahpuslarla karşılaşmaması amacıyla mevzuat dâhilinde belirli hakların kısıtlanmasının elverişli bir tedbir olmadığı söylenemese de ölçülülük değerlendirmesi yapılması gerektiği, Veysi Aktaş (2) kararında mahpusların tutulma koşullarına dair kısıtlamalarla ilgili olarak belirli aralıklarla, somut ve güncel veriler gözetilerek değerlendirme yapılması gerektiği, Somut olayda da başvurunun tehlikeli tutuklu statüsünün ne zaman sona ereceği belirsiz olduğu ve bu koşulların devam edip etmediğinin güncel veriler de gözetilerek belirli aralıklarla denetlenmediği anlaşıldığı, yeniden değerlendirme yapılmadan uzun süre uygulanmasının orantısız olduğu ve ölçülülük ilkesine uygun olmadığı, Gereçleriyle başvurunun Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayata saygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

**YILMAZ ZENGİN
BAŞVURUSU (2)**

(Başvuru Numarası:
2021/59592)

Karar Tarihi:
7/1/2025

R.G. Tarih ve
Sayı: 2/10/2025 -

Bir siyasi partinin il başkanlığının önüne asılan iki pankart asılmıştır. İl başkanı olan başvurunun pankartlarda resimleri bulunan kişilere karşı hakaret suçunu işlediği gerekçesiyle başvurunun adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir. Kesin karara karşı bireysel başvuru takebinde bulunan başvurunun ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir. İlk derece mahkemesince Yeniden yargılama talebi hakkında cezasının infaz edilmesi nedeniyle yeniden yargılama yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir. Başvurucu yeniden bireysel başvuru talebinde bulunmuştur.

AYM kararıyla:

Yeniden yargılama yapılması ile infazı gerçekleştirilen cezanın iadesi birbirinden farklı meseleler olduğu, müeyyidenin infaz edilmiş olmasının yeniden yargılamaya engel olamayacağı, mahkemelerin yeniden yargılama sebebinin varlığı hususunda herhangi bir takdir yetkisi olmadığı gibi yeniden yargılama yapılacak hâllerde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak bir kabul edilebilirlik incelemesi aşaması da bulunmadığı, yeniden yargılama yapılmasına yer olmadığına karar verilmesi esasen Anayasa Mahkemesi kararının uygulanmasından kaçınılması anlamına geldiği, mahkemenin yaklaşımıyla Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan bireysel başvuru hakkına ilişkin tüm güvenceleri anlamsız ve işlevsiz hâle getirdiği, Gereçleriyle başvurunun ihlal kararının uygulanmaması nedeniyle başvurunun bireysel başvuru hakkı ile ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

**HEBUN ZENGİN
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2023/84433)

Karar Tarihi:
25/3/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
2/10/2025 - 33035

başvurucu hakkında terör örgütü üyesi olmadığı hâlde örgüt adına suç işleme, terör örgütünün propagandasını yapma ve bilişim sistemlerini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçlarından ceza davası yürütülmüştür. Dava neticesinde başvuru HAGB kararı tesis edilmiştir. Başvurucu karara karşı Bireysel başvuru talebinde bulunmuş ve AYM ihlal kararı vermiştir. Mahkeme yargılamanın yenilenmesi için gereken ilk koşulun oluşmadığı gerekçesiyle bu talebi reddetmiştir. Yargılamanın yenilenmesi talebinin reddi tarihinden yaklaşık 1 yıl 3 ay geçmesinin ardından Mahkeme, Anayasa Mahkemesinin 12/7/2024 tarihli yazısı üzerine başvuru hakkındaki ihlal kararını resen değerlendirerek yeniden yargılama kararı vermiştir. Mahkeme daha sonra başvuru hakkı da beraat kararına hükmetmiştir.

Mahkeme, Anayasa Mahkemesinin başvuru hakkında verdiği ihlal kararını 1 yıl 3 ay boyunca uygulamayarak ihlal kararının gereklerini yerine getirmediği, ivedilik şartını ve ihlalin ortadan kaldırılması için üzerine düşen özen yükümlülüğünü yerine getirmediği gerekçeleriyle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Esas Sayısı : 2024/75
Karar Sayısı : 2025/134
Karar Tarihi: 17/06/2025
R.G. Tarih ve Sayı: 14/10/2025-33047

Futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulmasına(kaçak/korsan yayın) ilişkin TFF yönetim kuruluna erişim engelleme kararı yetkisi veren düzenlemeyi kanunilik ilkesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etti.

İptal kararı gerekçesi özetle : Yönetim kurulu tarafından alınan erişim engellenmesi kararlarının bakanlık denetiminde olmadığı,

Bu itibarla üyelerinin nitelikleri,yapısı ve oluşumu belirli olmayan Yönetim Kurulu ile idari birime Bakanlık denetimine de tabi olmayacak şekilde ifade özgürlüğünün sınırlanmasına yönelik icrai karar alma yetkisi tanıyan kuralın keyfi uygulamalara karşı önlem içermediği,kuralda erişimin engellenmesi kararının ilgililere tebliğ edilmesine yönelik bir hükme yer verilmediği ve bu bağlamda sulh ceza hâkimliğine başvurulması için öngörülen bir haftalık sürenin hangi tarihte başlayacağını belirlemediği neden olmayacak şekilde düzenlenmediği gerekçeleriyle Anayasa'nın 13. Ve 26.maddelerine aykırı olduğuna ve iptaline karar verildi.

LEYLA AKYILDIZ BAŞVURUSU
(Başvuru Numarası:
Karar Tarihi: 20/3/2025
R.G. Tarih ve Sayı: 17/10/2025 - 33050

Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü bulunan başvuru dış muayenesi için hastaneye sevk edilmiştir.Başvurucu,muayene (röntgen çekimi)esnasında kelepçenin çıkarılması hususunda jandarma komutanıyla tartışma yaşamış ve sevkle ilgili yazının üzerime Kelepçe çıkarılmadığından tedaviyi reddettiği şeklinde kayıt düştürmüştür.Başvurucu, tedavisinin engellediği,darbedildiği iddialarıyla suç duyurusunda bulunmuştur.Soruşturmaları birleştiren Başsavcılık, görevi kötüye kullanma suçundan soruşturma yürütmek için İstanbul Valisi'nden soruşturma izni istemiştir.

Hukuka uygun olarak tutulan bir kişinin kaçmasının ya da kendisine veya başkasına zarar vermesinin önlenmesi için kelepçe gibi bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçlara başvurulmasının genellikle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası yönünden sorun oluşturmasına ilişkin yapılacak değerlendirmede tutulmanın mahkûm olduğu suçun ağırlığı, adli sicil kaydı ve şiddet geçmişi ile tutumu; muamelenin kamusal niteliği, süresi ve tutulmanın fiziksel sağlığı ile ruhsal sağlığı üzerindeki etkileri gibi hususlar dikkate alınabileceği,somut olayda diğer mahpusun muayenelerinin yapıldığı, Somut olayda jandarmanın, kelepçenin çıkarılıp çıkarılmaması hususunda karar verirken başvurunun başkalarına yahut kendisine zarar verme veya kaçma tehlikesi olup olmadığını değerlendirmede,başvurucunun o ana kadar kaçma veya başkalarına yahut kendisine zarar verme konusunda bir tutumu olmadığı,sağlık görevlisi ile sorumlu sağlık görevlisinin kelepçenin tutuklu ve hükümlülerin talebi doğrultusunda açılabilceğini belirttikleri,netice olarak başvurunun dış hekimine muayene olamadığı ,Söz konusu müdahalenin Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için aranan asgari ağırlık derecesine ulaştığı, Gerekçeleriyle insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının maddi boyutu ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Soruşturma izni talebiyle ilgili süreçte başvurunun tedavi olmasını engelleyecek bir davranışta bulunulmadığına işaret ederek soruşturma izni vermediği, karara karşı başvurunun itirazı ise yeterli bilgi ve belgenin dosyada mevcut olmadığı gerekçesiyle reddedildiği,yukarıda bahsedildiği üzere jandarmanın somut risk değerlendirmesi yapmadığı,

Gerekçeleriyle insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele yasağının usul boyutunun ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Gezi Parkı Olaylarına İlişkin Genel Bilgiler(TİHEK Raporu)	TAYFUN KAHRAMAN BAŞVURUSU	Başvurucu Hakkında Gezi Parkı Olaylarıyla İlgili Olarak Yürütülen Adli Soruşturmalar
İçişleri Bakanlığı verilerine göre 28/5/2013-6/9/2013 tarihleri arasında 80 ilde, Gezi Parkı olayları çerçevesinde 5.532 eylem/etkinlik gerçekleştirildiği,eylemlere 3.611.208 kişinin katıldığı, , gözaltına alınan 5.513 kişiden 148'i tutuklandığı,tihkek raporunda belirtilmiştir.	(Başvuru Numarası: 2023/98215)	8/7/2013 Tarihinde Başvurucunun da aralarında bulunduğu 31 şüpheli hakkında kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere silahsız katılma ve ihtara rağmen kendiliğinden dağılmama ile görevi yaptırmamak için direnme suçlarından yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle ek kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir.
Gezi Parkı olayları ile ilgili davalarda sanıkların bir kısmına Taksim Dayanışması adı verilen bir platformdaki faaliyetleri nedeniyle sorumluluk yüklenmiştir. Eldeki başvuruda başvuruca yönelik isnatların büyük bir kısmı da yine bahsi geçen platformla ilişkilidir. Taksim Dayanışması, Taksim Yayalaştırma Projesi'ne karşı çıkan çeşitli sivil toplum kuruluşları, meslek odaları, sendikalar ve siyasi parti temsilcilerinin bir araya gelmesiyle oluşan bir platformdur.	Karar Tarihi: 31/7/2025	8/7/2013 tarihli eylemde bir siyasi partiye ait aracın yakılması nedeniyle mala zarar verme, bir şahsa para karşılığında polise taş atılmasına azmettirme ve söz konusu eylemde görevli memura direnme suçlarından başvurunun da bulunduğu dosyada ,Asliye Ceza Mahkemesi tüm sanıkların beraatine karar vermiştir.
	R.G. Tarih ve Sayı: 17/10/2025 - 33050	Gezi Parkı olayları olarak bilinen ve ülke geneline yayılan kitlesel gösteriler ile bu gösteriler kapsamında gerçekleştirilen eylemler nedeniyle başvurunun da aralarında bulunduğu 16 şüpheli hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya veya görevini yapmasını engellemeye teşebbüs suçunun yanı sıra çeşitli suçlardan 19/2/2019 tarihli iddianameyle İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesinde kamu davası açılmıştır.(Bireysel başvuruya konu olay)

TAYFUN KAHRAMAN BAŞVURUSU

Somut olayda Mahkemeler cezalandırmaya gerekçe gö olarak gösterilen sosyal medya paylaşımları ile basın açıklamalarını yalnızca tırnak içinde aktardığı, paylaşımlardaki ifadelerin yalnızca genel olarak provokatif nitelikte olduğunu belirtmekle, şiddet içeren olaylarla illiyet bağının tartışılmadığı ve nasıl bir şiddet olayı meydana getirdiği/ yol açtığına anlaşılamadığı,

Gezi olaylarına ilişkin olarak toplumsal ve küresel düzeyde algı oluşturulması amacıyla film, belgesel ve video çekimlerini koordine ettiğini belirtmiş ancak hangi filmde hangi ifadelerle nasıl bir algı oluşturduğuna dair herhangi bir açıklama yapılmadığı,

şiddet olaylarının meydana gelmesinde başvurucuya yüklenen aktif rolün ne olduğu karardan anlaşılamadığı ,yalnızca gezi olaylarında ortaya çıkan şiddetin salt varlığı, kendi eylemleriyle bu şiddet olayları arasında illiyet bağı kurulmadığı müddetçe kişileri doğrudan sorumlu tutabilmek için yeterli olamayacağı

Hükûmeti ortadan kaldırmaya teşebbüs etme olarak nitelendirilebilecek eylemlerinin ne olduğunu açık bir biçimde ortaya konulması gerektiği

Taksim Dayanışmasının sosyal medya hesaplarıyla başvurucunun şifresini istemesine dayandırıldığı Taksim Dayanışmasının sosyal medya hesaplarından , hangi paylaşımın başvurucuyla bağlantılı olduğuna dair bir belirleme yapılmadığı , iddianamede Taksim Dayanışmasının sosyal medya hesaplarından yapılan paylaşımların daha çok Gezi Parkı olaylarının yaşandığı Mayıs-Haziran aylarına ilişkin olduğunun belirtildiği şifre talebinin ise 2/10/2013 tarihli olduğu dikkat çekmektedir, iletişim kaydının anılan paylaşımların sorumluluğuna delil teşkil edip edemeyeceği hususunda oluşan ciddi tereddütler, yargı mercilerinin sunduğu gerekçelerle giderilemediği, başvurucuya atfedilen eylemler ile mahkûmiyete esas alınan mevcut deliller arasında somut bir bağ kurulmadığı ,

Yargıtayın onama kararında ilk derece mahkemesi kararında mahkûmiyetin gerekçesi olarak yer verilmeyen iletişimin dinlenmesine ilişkin bazı kayıtlara gerekçe olarak yer vermesiyle başvurucunun temyiz aşamasında mahkûmiyetine esas teşkil eden bir delile karşı savunma yapma imkânından yoksun bırakıldığı, silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerinin ihlal edildiği

Emniyet teşkilatında görev yapan bazı kişilerin tanık beyanlarında yalnızca başvurucunun Taksim Dayanışması grubunda yer aldığı ve bu sıfatla basın açıklamaları yaptığı yönünde, başvurucunun da bu hususu inkâr etmediği,

Başvurucunun ve sanıklardan bir kısmının Gezi Parkı olaylarının öncesinde bir plan ve organizasyon dâhilinde hareket etmiş olduğu ileri sürülmüşse de diğer sanıklarından yalnızca biriyle (Bu kişi hakkında yargılama devam etse de atılı suçlar yönünden beraat ettiği) iletişimde olduğu ,plan hususundaki eldeki tek bulgunun olaylardan önce sanıklardan biriyle mevcut olan iletişimdir. Bu bulgunun tek başına önceden bir plan dâhilinde hareket edildiği sonucuna ulaşmak için yeterli olduğunu söylemek mümkün olmadığı,

Gezi Parkı olaylarının devam ettirilmesi amacıyla Park Forumları/Forumlar Koordinasyonu adı altında gerçekleştirilen toplantılara başvurucunun da katıldığını ileri sürülse de başvurucunun somut olarak ne zaman hangi forum toplantılarına katıldığı, bu toplantılarda ne tür kararlar alındığı, alınan kararların şiddet olayları üzerindeki etkisi ve özellikle bu forumların organizasyonu ile ortaya çıkan şiddet eylemleri arasında nasıl bir bağlantı bulunduğu hususlarında hiçbir bir açıklık bulunmadığı,

Gezi Parkı olaylarıyla ilgili olarak başka sanıkların yargılandığı bir davada Gezi eylemlerinin anayasal hak kapsamında değerlendirildiğini, ayrıca Taksim Dayanışmasının suç örgütü olduğuna dair herhangi bir delil bulunmadığı tespitlerine yer verildiğini ve bu kararın kesinleştiğini belirtmiştir. Somut olayda başvurucunun kendi davasında aynı konunun neden farklı yorumlandığına dair Mahkemelerce yeterli bir gerekçe de ortaya konulmadığı ,

Gerekçeleriyle Başvurucunun dil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE karar verilmiştir.

**A.A.
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2021/47090)

Karar Tarihi:
5/2/2025

R.G. Tarih ve
Sayı: 1/12/2025 -
33004

Başvurucunun işletmesinin yanındaki işletme sahibinin babası hakkında başvurucuya yönelik eylemleri sebebiyle sarkıntılık yapmak suretiyle cinsel saldırı suçundan hapis cezası verilmiştir. Başvurucu lehine iki defa altışar ay 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir uygulanmıştır. Başvurucu yan işletme sahibinin ve babasının kendisine tehdit, hakaret ve fiziksel şiddet uygulandığı gerekçesiyle olaya ilişkin video görüntülerini delil göstererek yeniden tedbir kararı verilmesi talebinde bulunmuştur. Talebin kabulüne karar verilse de itiraz ile tedbir kararı kaldırılmıştır. AYM Kararıyla Başvurucunun aleyhine tedbir talep ettiği kişinin başvurucuya yönelik eylemlerinden dolayı sarkıntılık yapmak suretiyle cinsel saldırı suçundan hapis cezası verildiği, Bahse konu kişi ve oğulları ile anlaşmazlık yaşadığı, sadece şiddete uğrayan değil şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınlar da koruma kapsamında bulunduğu, umut olayda erkek şahısların kadın olan başvurucuya yönelttiği eylemlerin başvurucunun kadın olmasından kaynaklanıp kaynaklanmadığına, eylemin kadına yönelik şiddet niteliğinde olup olmadığına dair somut bir açıklama, değerlendirme veya gerekçe ortaya konulmadığı, devam eden tehlike olasılığının güçlü şekilde varlığını ortaya koymasına rağmen itiraz merciinin başvurucuyu korumaya yönelik tedbirleri sağlama yönündeki pozitif yükümlülüklerine uygun hareket etmediği gerekçeleriyle başvurucunun maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

**MUSTAFA
SÖNMEZ**

(Başvuru Numarası:
2021/14392)

Karar Tarihi:
16/4/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
1/12/2025 - 33094

Başvurucu, vejeteryen olduğu için et ve et ürünleri yeme konusunda hassasiyeti olduğu, bulunduğu ceza infaz kurumlardan talep etmesine ve kurum doktorunun etsiz yemek verilmesi yönünde rapor düzenlemesine rağmen talebinin dikkate alınmadığı ve sağlıklı beslenemediğini belirterek İnfaz Hakimliğinden şikâyetinin dikkate alınmasını ve uygun görülmesi hâlinde kalan cezasını ev hapsi şeklinde geçirmesi için gerekli kararın verilmesini talep etmiştir. İnfaz Hâkimliği başvurucunun talebini sadece konutta infaz talebi olarak değerlendirmiştir. ve reddedilmiştir. Ağır Ceza mahkemesine yapılan itiraz da kabul edilmemiştir. AYM kararıyla : Başvurucunun vejeteryan beslenme talebinin kabulüne ya da reddine ilişkin esasa yönelik herhangi bir karar verilmediği, ilgili ve yeterli gerekçe içeren bir karar verilmediği, ayrıca anılan kararın başvurucunun iddialarının incelenmesine ve uygun bir telafi şansı sunmaya elverişli olmadığı söylenebileceği, Ağır Ceza Mahkemesinin de bu eksikliği gidermeye yönelik bir karar vermediği, maddi ve hukuki sorunların bütünüyle ele alınması ve karara bağlanması işlevinin ilgili yargılama makamlarınca yerine getirilmediği böylelikle başvurabileceği ve asgari güvenceleri içeren, pratikte de işleyen etkili bir hukuk yolunun sunulmadığı gerekçeleriyle başvurucunun maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkıyla bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

**RECEP ACAR
BAŞVURUSU**

(Başvuru
Numarası:

Karar Tarihi:
16/4/2025

R.G. Tarih ve
Sayı: 1/12/2025 -

Başvurucunun ,Boğaziçi Üniversitesine atanan rektörün protesto edilmesine yönelik izinsiz olan eylemlere katıldığı ve görevli polis memurlarına ve polis otosuna taşlı, tekme vb. maddelerle saldırdığı suçlamasıyla soruşturma açılmıştır.Sulh Ceza Hakimliğinde konutu terk etmeme ve yurt dışına çıkamama şeklinde adli kontrol tedbirlerinin uygulanmasına karar verilmiştir. Kovuşturma aşamasında mahkemece başvurucu hakkında yalnızca yurt dışına çıkma yasağı adli kontrol tedbirinin uygulanmasına karar verilmiştir. Başvurucu, toplantıya katıldığını kabul etmekle birlikte herhangi bir şiddet eylemine karışmadığını iddia etmiştir.

Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin

Anayasa Mahkemesi terk etmeme şeklindeki adli kontrol tedbirinin hukuka uygunluğunu incelemede esas alınacak ölçütleri Esra Özkan Özakça kararında belirlemiştir. Basın açıklamasının başlangıcına ve gelişim sürecine ilişkin herhangi bir açıklama yapılmadığı,kolluk görevlilerince yapılan ihtar ve/veya zor kullanmanın şekli, gerekçesi ve başvurucunun dağılmamakta ısrar etme eylemini ne şekilde gerçekleştirdiği dosya kapsamında anlaşılmadığı, Hakimliğin adli kontrol sebeplerinden hangisine dayandığı anlaşılmadığı bu sebeple gerekçenin tedbirinin uygulanmasının gerekliliğini, dolayısıyla tedbirin meşru amacını ortaya koymak bakımından yetersiz kaldığı değerlendirilerek kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin

AYM emsal kararlarında koruma tedbirinin ifade ve basın özgürlükleri, dernek kurma hürriyeti, gibi diğer temel hak ve özgürlükler üzerindeki etkisini incelerken öncelikle koruma tedbirinin hukuki olup olmadığını ve/veya tedbirin makul süreyi aşip aşmadığını değerlendirmekte; sonrasında uygulanan tedbirin hukukiliğine ya da süresinin makullüğüne ilişkin vardığı sonucu da dikkate alarak diğer temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilip edilmediğini belirlediği ,Başvuruya konu toplantıya ilişkin olarak kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı yönünden başvurucuyla ilgili yapılan bu tespit ve değerlendirmelerin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı yönünden de geçerli olduğu, gereklilik ölçütünü sağlamayan koruma tedbirinin toplantıya katılma hususunda caydırıcı etki yarattığı da dikkate alındığında anılan müdahalenin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı yönünden demokratik toplumda gerekli olmadığı sonucuna varılarak toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

Konutu terk etmeme tedbiri hukukiliğine ilişkin esas alınacak ölçütler/Esra Özkan Özakça kararı

1 Suçluluğu hakkında kuvvetli belirtinin varlığı (inandırıcı delillerle desteklenerek)

2 Kaçmalarını engellemeye veya delillerin yok edilmesini ya da değiştirilmesini önlemeye yönelik olması

3 Ulaşılmak istenen amaç bakımından elverişli ve zorunlu olması, tedbir ile amaç bakımından makul bir denge gözetilmesi

**ALİ İHSAN BUDAK
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2021/23374)

Karar Tarihi: 29/4/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
1/12/2025 - 33094

Başvurucu hakkında yapılan yargılama neticesinde hapis cezası kesinleşmiştir. Bahse konu yargılamada başvurunun kendini temsil ettiği avukatının hüküm kesinleştiğinden sonraki görüşme talebi İnfaz Kurumu tarafından reddedilmiştir. Yeniden vekâletname verilmeden başvuru ile görüşülemeyeceğini avukata bildirilmiştir. İnfaz Hakimliğine yapılan şikayette reddolunmuştur. Ağır Ceza Mahkemesine yapılan itiraz da kabul edilmemiştir.

Aym Kararıyla : Ağır Ceza Mahkemesi kararında gerekçe olarak gösterilen *Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararında mahkûmiyet hükmünün kesinleştiği ceza dava dosyası özelinde avukatlık sözleşmesinin süresi kesinleşme sürecinden sonraki işlemler bakımından tartışılarak kesinleşmeden sonra müvekkilin vereceği sözlü bir talimatla dahi avukatlık sözleşmesinin kurulabileceği ancak mahkemenin bu hususta bir araştırma yapılmadığı ve başvurunun bu husustaki beyanının da sorulmadığı, mahkemenin daraltıcı yorumunun kanuni dayanağının bulunmadığına, mevzuatta hükümlünün vekâletnamesi olmayan avukatıyla bile en çok üç kez görüşme hakkına sahip olduğu düzenlemesi bulunmakla birlikte Kurum ve itiraz makamı tarafından kanunda sayılan şartların varlığı araştırılmaksızın ve yeterli gerekçe ortaya konulmadan yalnızca ceza davasının kesinleşmesinin gerekçe gösterilerek görüşme talebinin reddedilmesinin kanunilik ilkesini aykırı olduğu , Gerekçeleriyle başvurunun özel hayata aygı hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

**ÖNDER AL VE ZEKİ
TEMEL BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2021/13161)

Karar Tarihi: 12/6/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
24/12/2025 - 33117

Başvırcılığının talebiyle İnfaz Hakimliği: bir kısım hükümlünün (terör örgütüne üye olma suçundan) avukatlarına verdiği veya avukatlarının kendilerine verdiği belgelerin incelenmesi, görüşmelerin kaydedilmesi ve avukat görüşlerinde bir görevlinin hazır bulundurulmasına karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi kararıyla :Söz konusu sınırlandırmanın özel hayata saygı hakkına müdahale olduğu,söz konusu müdahalenin kanunilik ve meşru amaç şartını taşıdığı ancak söz konusu müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve ölçülü olabilmesi için ceza infaz kurumunun güvenliğinin ve disiplinin sağlanması amacı ile hükümlünün özel ve aile hayatına saygı gösterilmesi hakkı arasında adil bir dengenin kurulması gerektiği, *AİHM kararlarına göre terörizm ve organize suç söz konusu olduğunda avukat-müvekkil ilişkisine baz kısıtlamaların müsmaha gösterilebilir olduğuna ve avukat-müvekkil gizliliğine saygı gösterilmesine ilişkin temel kuralın istisnai durumlarda ve kötüye kullanıma karşı yeterli ve uygun güvencelerin mevcut olması koşuluyla askıya alınabileceğine, mevzuata göre belirli şartların oluştuğuna ilişkin bilgi, bulgu veya belge elde edilmesi hâlinde avukatla görüşmelerin kısıtlanabileceği, tedbirin yeni ya da ek bir gerekçe ortaya konulmadan birçok kez uzatıldığı, edbirin gerekliliğini ortadan kaldırıp kaldırmadığı hususlarının yargı mercilerince değerlendirilmediği, tedbirin uzatılmasına ilişkin taleplerin hiçbir yeni değerlendirme veya inceleme yapılmaksızın soyut ve genel bir gerekçeyle kabul edildiği gerekçeleriyle başvuru sahiplerinin özel hayata saygı haklarının ihlal edildiğine karar verilmiştir.

* Canavcı ve diğerleri/Türkiye , B. No: 24074/19, 14/11/2023, § 96).

**AYUBDZHON MURODOV
BAŞVURUSU**

(Başvuru Numarası:
2020/38849)

Karar Tarihi: 8/7/2025

R.G. Tarih ve Sayı:
31/12/2025 - 33124

Somut olayda başvuru ,Anayasa Mahkemesi'ne geri gönderme merkezlerinde gayriirsani koşullarda tutulduğundan bahisle idari gözetim kararının hukuka aykırı olması ve tutulma koşulları sebebiyle başvurmuş ,başvurusu kabul edilemez bulunmuştur. Başvurucu bahse konu karar üzerine İdare Mahkemesinde tazminat davası açmıştır. İdare mahkemesi ,idari gözetim kararının sonlandırılmasından sonra 2577 sayılı Kanun'un 12. maddesi uyarınca altmış gün içinde veya Anayasa Mahkemesince verilen kabul edilemezlik kararı neticesinde 2577 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca başvurunun otuz gün içinde dava açmadığı gerekçesine dayanarak -şüre aşım sebebiyle ret kararı vermiştir.

Anayasa Mahkemesi B.T. kararına atıfta bulunarak müdahalenin orantılı olup olmadığı hususunda değerlendirme yapmıştır. AYM kararıyla : B.T. kararı doğrultusunda kabul edilemezlik kararı sonrasında idare mahkemelerinde açılacak davalara ilişkin süre yönünden yapılacak değerlendirmelerin mahkemeye erişim hakkını ihlal etmemesi gerektiğine , kanun maddesinin tam olarak Anayasa Mahkemesine başvuru ve verilen karar sonrasında yapılacak başvurulara ilişkin süreyi düzenlemediği, İdare mahkemesinin katı bir yorumla karar verdiği, Anayasa Mahkemesinin kabul edilemezliğe dair kararını tebellüğ etikten sonra tam yargı davasını makul bir sürede açtığı görüldüğünden başvurunun mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

AİHM İÇTİHADİ :

Tazminat davasının ileri sürülen bir kusur veya ihmale dayandığı durumlarda başvurunun yalnızca bu kusur ya da ihmalin sonuçlarından haberdar olduğu veya haberdar olması gerektiği andan itibaren yani haklarının ihlal edildiğiyle ilgili belge ya da karardan haberdar olduğu tarihten itibaren dava açma süresi işleyecektir (Yeşilkaya/Türkiye (k.k.), B. No: 47157/10, 26/5/2015, § 39).

Süre koşulu gibi dava açmaya ilişkin usul koşulları birden fazla yoruma neden olabilecek nitelikte ise mahkemeye erişim hakkı kapsamında o yorumlardan birinin davayı açmak isteyen kişileri engelleyecek tarzda katı bir şekilde kullanılmaması veya söz konusu koşulların sert bir uygulamaya tabi olmaması gerekir (Běleš ve diğerleri/ Çek Cumhuriyeti, B. No: 47273/99, 12/11/2002, § 51).

AYM B.T. kararı: 'başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemezlik kararları'ndan sonra idari yargıya başvuran yabancılar yönünden dava açma sürelerinin bu kişilerin mahkemeye erişim haklarının ihlaline neden olmayacak biçimde değerlendirilmesi gerektiği de tabiidir."

Bir hastanede diş hekimi olarak görev yapan başvuru, hastanenin başhekimisi tarafından cinsel saldıya uğradığı gerekçesiyle suç duyurusunda bulunmuş ve yürütülen ceza yargılaması neticesinde sanık hakkında yeterli delil bulunmadığı ,Mevzuatta nitelikli cinsel saldırı mağdurunun gecikmeksizin şikâyetinde bulunması gerektiğine dair bir şart bulunmamasına rağmen ilk derece mahkemesinin başvuruğunun güvenilirliğini etkileyen bir unsur olarak kabul ederek gerekçesiyle beraat kararı verilmiştir. Yargıtayca onanan karara karşı başvuru bireysel başvuru talebinde bulursa da başvurusu kabul edilemez bulunmuştur.

AİHM Kararıyla: ilk derece mahkemesi, tıbbi uzmanların bulgularını tartışmamış ve bu bulguların başvuranın olaylara ilişkin anlatımını desteklemek için bir temel olarak alınıp alınamayacağı ve alınması halinde ne ölçüde alınabileceği konusunda bir değerlendirme yapmadığı, cinsel şiddet mağdurunun nasıl davranması gerektiğine ilişkin varsayımların veya basmakalıp düşüncelerin uygun olmadığı,İşini kaybetme korkusu, misilleme ve travmayla ilgili diğer psikolojik faktörler, mağdurun şikayetini dile getirme kararında rol oynayabileceği bu nedenle mahkemelerin şikayetin zamanlamasının uygunluğunu somut olaya uygun bir şekilde dikkate alması gerektiği,mahkemece, bazı temel iddiaların herhangi bir gerekçe göstermeden reddedildiği hususlarını dikkate alarak sanığın suçluluğu veya masumiyeti hakkında herhangi bir görüş belirtmeksizin, yetkililerin nitelikli cinsel saldırı iddialarına yeterince yanıt vermemesinin, davayı Sözleşme kapsamındaki pozitif yükümlülüklerini gerektiği gibi yerine getirmeleri için gereken dikkatli incelemeye tabi tutmadıklarını gösterdiğini tespit etmektedir.

KUNSHUGAROV / TÜRKİYE DAVASI

Başvuruğunun 2011 yılında Türkiye'de sığınma talebi reddedilmiştir. Başvuruğunun İdare Mahkemesinde açtığı dava reddedilmiş ,Danıştay'a yaptığı itiraz da reddedilmiştir . 2012 yılında, Kazak makamları tarafından Interpol aracılığıyla çıkarılan bir Kırmızı Bültene dayanarak başvuran hakkında iade işlemleri başlatılmıştır.Ağır Ceza mahkemesinde iadeye ilişkin davada netice olarak tutuklanmasına ve iadesine karar verilmiştir. Başvuru bir dönem başka bir suçtan dolayı tutuklanmıştır.Başvuru 2018 yılında geri gönderme merkezine gönderilmiştir. Yerel mahkemelerin başvuranın iadesine izin verirken, başvuranın Sözleşme'nin 3. maddesi kapsamındaki iddialarının tam bir değerlendirmesini kendiliğinden yapmak yerine, Kazak makamları tarafından verilen güvencelere dayandıkları, işkence ve kötü muameleyle karşı verilen güvenceler hususunda, Mahkeme, söz konusu güvencelerin, bu tür muamelelerin ülkede yasadışı olduğunu açıklayan Kazakistan Birinci Başsavcı Vekili tarafından verildiği ancak Birinci Başsavcı Vekili'nin ya da temsil ettiği kurumun söz konusu Devlet adına güvence verme yetkisine sahip olduğunun veya bu güvencelerin Kazak makamları üzerinde resmi olarak bağlayıcı olduğunun kanıtlanmadığı,güvencelerin oldukça genel terimlerle çerçevesizleştirildiğini ve kesinlikten yoksun olduğu, güvencelerin ne Avrupa Konseyi üyesi ne de Sözleşme'ye Taraf olan bir Devlet tarafından verilmiş olmasını, kabul eden Devletin benzer güvencelere uyma konusundaki sicili de dâhil olmak üzere, güvencelerin pratikteki etkinliğinin değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken bir faktör olduğu, Kazak makamları tarafından verilen teminatların, Kazakistan'da kötü muameleyle maruz kalma riskini ortadan kaldırmak için yeterli olduğu iddiasını kabul edilemeyeceği, İadenin Anayasa Mahkemesi tarafından başvuran aleyhindeki ilk sınır dışı işlemlerine ilişkin olarak verilen geçici tedbir kararının yürürlükte olduğu bir zamanda gerçekleştirildiği hususlarını dikkate alarak başvuru Söleşme'nin 3. maddesine aykırı bir muameleyle maruz kalma konusunda gerçek bir riskle karşı karşıya getirdiği gerekçesiyle Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlalinin gerçekleştiğine karar vermiştir.

Geri Gönderme Merkezi'ndeki standartların altındaki gözaltı koşulları, özellikle de belgelenen aşırı kalabalık ortam ve tutukluların açık hava egzersizlerine erişiminin olmaması , başvuranın gözaltı koşullarının -gözaltının ne zaman sona ereceğine ilişkin belirsizliğin neden olabileceği endişeyle birleştiğinde- gözaltına alınmanın sonucundaki kaçınılmaz eziyet sınırını aşan ve 3. maddede yasaklanmış aşağılayıcı muamele eşiğine ulaşmasına neden olduğu tespit ve değerlendirmelerinde bulunarak başvuranın Geri Gönderme Merkezi'nde tutulduğu yetersiz maddi koşullar nedeniyle Sözleşme'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin başvuranın tutukluluğunun yasallığına ilişkin incelemeyi hızlı ve etkili bir şekilde yapmaması(Anayasa Mahkemesi'nin bu başvurular hakkında karar vermesinin üç yıldan fazla sürmesi ve kararlarını iadede sonra verilmesi),başvuruğunun yargılamanın uzun sürmede payı olmadığı da gözetilerek Başvuranın Sözleşme'nin 5 /4 maddesi kapsamındaki haklarının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

ONAT VE DİĞERLERİ / TÜRKİYE

23 Temmuz 2016 tarihli 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ,yürürlüğe girmesinin ardından, kamu kurumları güvenlik değerlendirmeleri yaparak özel taşeron şirketlerden terör örgütüne üye,mensubiyeti, iltisaklı ya da irtibatlı olduğunu düşündükleri çalışanların işten çıkarılmasını talep etmiştir. Başvurucu da özel taşeron şirket tarafından işten çıkarılmış, başvuru şirkete karşı işe iade davası açmışlardır. Mahkemece terör örgütü ile irtibatlı ve iltisaklı olmasında şüphenin varlığı yeterli görmüş, Kanun Hükmünde Kararname ile öngörülen tedbirlerin olağanüstü halin bir gereği olduğunu ve işverence ,işçiyle terör örgütü ile bağ ve bağlantının olduğu sonucuna varmasının yeterli olduğu gerekçeleriyle iş davasının reddine karar verilmiştir.

AİHM :Yalnızca başvuranlara karşı devam eden veya tamamlanmış ceza yargılamalarıyla ilgili olan bu bilgileri bir uygunluk testine tabi tutmamış gibi görüldüğü,işverenler ile söz konusu başvuranlar arasında nasıl ve neden bir güven kaybına yol açtığına dair yeterli bir gerekçe bulunmadığı,işverenler, işten çıkarmalar sırasında ya da mahkeme sürecinde başvuranların söz konusu olay ya da davranışlarına atıfta bulunmadığı,ceza yargılamasının ise mahkûmiyet dışında bir sonuçla sona erdiği göz önüne alındığında işten çıkarmanın olağanüstü hal mevzuatı kapsamında keyfi bir tedbir olup olmadığı ile işverenin güveninin neden sarsıldığını belirlenmesi ve yeterli gerekçe ortaya konarak mahkemenin karar vermesi gerektiği,yargısal denetimin yetersiz olduğu tespit ve değerlendirmelerinde bulunarak Sözleşme'nin 6.maddesinin 1.fıkrasının ihlal edildiğine karar vermiştir.

DİLEK GENÇ / TÜRKİYE

Alkol ruhsatı bulunan bir işletmenin sahibi olan başvuranın belediye tarafından belirlenen kapanış saatlerine uymadığı gerekçesiyle başvurana idari para cezası uygulanmıştır. Başvuranın idare mahkemesinde idari para cezaların iptalini talep etse de mahkemece iddiaları kabul görmeyip davası reddedilmiştir. Başvuran Mahkeme önünde, diğer hususların yanı sıra, polis tarafından sunulan delillere etkili bir şekilde itiraz edemediğini, çünkü Türk hukukunda idare mahkemeleri önündeki davalarda tanığın sözlü olarak dinlenmesine yönelik bir hak olmadığını ileri sürmüştür.

Somut olaya ilişkin AİHM : Söz konusu idari para cezasının Sözleşme'nin 6. maddesinin amaçları doğrultusunda "cezai" olarak sınıflandırılması gerektiği,Sözleşme'nin 6. maddesinin ceza yönünün, mevcut davaların temelini oluşturan idari işlemlere uygulanabilir olduğu, ve söz konusu idari para cezasının iptali için açılan davada İdari yargıda tanık dinlenmesine geçerli yasal çerçevenin ve yerel mahkemelerin içtihadının izin vermemesi sebebiyle Başvuranın kendisine verilen para cezalarının temelini oluşturan, belirleyici olmasa bile yegâne delil olan polis tutanaklarına etkili bir şekilde itiraz etme imkânından yoksun bırakıldığı tespit ve değerlendirmeleriyle Sözleşme'nin 6/ 3 (d) maddesi ışığında ele alınan 6 / 1 maddesi ihlal edildiğine karar verilmiştir.

SELAHATTİN DEMİRTAŞ / TÜRKİYE (NO. 4) DAVASI (Başvuru No. 13609/20)

2014 yılının Eylül ve Ekim aylarında, silahlı terör örgütü DAESH,Türkiye sınırına yakın bir bölge olan Kobani'ye saldırı başlatmıştır. Silahlı terör örgütleri DAESH ve YPG arasında silahlı çatışmalar sonrasında Türkiye binlerce Kürt mülteciye sınırı açmış.Türkiye'den çatışma bölgesine giden sınırı da kapatmıştır. Başvuranın 2014 ile 2016 yılları arasında yapılan çok sayıdaki açıklaması sebebiyle silahlı terör örgütüne üye olma(TCK'nın 314. maddesi) ve suç işlemeye alenen tahrik etme (TCK'nın 214. maddesinin 1. fıkrası) suçlarından 2019 yılında tutuklanmıştır. AİHM 2020 Tarihli kararında Başvuranın Sözleşme'nin 5. maddesi ve Ek 1 No.lu Protokol'ün 3. maddesi ile bağlantılı olarak, 5. maddenin 1 ve 3. fıkraları ile 10 ve 18. maddelerin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.Mahkeme, mevcut davanın koşullarının, Büyük Daire'nin Selahattin Demirtaş v. Türkiye (no. 2) ([GC], no. 14305/17, 22 Aralık 2020) kararında incelenenlerle kısmen örtüşüğünü,2019'dan sonraki devam eden Tutuklama ilgili kısmı, Mahkeme tarafından daha önce incelenmemiştir. Sonuç olarak, "yeni mesele olarak kabul edilip mahkemenin yetkisinin bulunduğu karar verildi.Ayrıca Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvurunun Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının hız gerekliliklerini karşılayamadığı kanıtlandığından AYM kararı beklenmesi gerek görülmemiştir.

Mahkeme, başvuranın tutukluluğunun ilk aşamasında tutuklu kalmasına ilişkin kararların hiçbirinin, öncelikle Ekim 2014'te Kobani'deki silahlı çatışmalar sırasında yaptığı siyasi konuşmalar ve verdiği röportajlar olmak üzere, eylemleri ile özgürlüğünden mahrum bırakılmasına neden olan suçlar arasında yeterli bir bağlantı kurabilecek kanıt içermediğini,bir siyasi partinin eş başkanı olan ve bu sıfatla söz konusu dönemde önemli bir rol oynayan başvuran hakkındaki suçlamalar, söz konusu olayların özel bağlamından ayrı olarak incelenemeyeceği,2019'daki tutukluluk kararının daha önce ihlale konu olmuş yargılamada sunulan deliller dışında yeni bir delil bulunmadığı, başvuranın davasının münferit bir olay olarak değerlendirilemeyeceğini, diğer siyasi muhaliflerin, insan hakları savunucularının ve gazetecilerin tutuklanması ve büyük ölçüde abartılı suçlamalarla yargılanmaları bağlamında değerlendirilmesi gerektiği, başvuranın ilk gözaltına alınmasına yol açan olaylar ile 20 Eylül 2019'da tutuklu yargılama sürecine geri dönmesi arasında yaklaşık beş yıl geçmiş olmasını da önemli olduğu, yürütmenin adalet sistemi üzerindeki kontrolüne ilişkin başvuran ve müdahillerin sunumlarına atıfta bulunarak zaman çizelgesi de göz önüne alındığında bu hususun bir miktar önemli olduğu,İddianamede siyasi parti eş başkanı olarak yaptığı konuşmalara dayanıldığı ancak bu konuşmaların suçlamalarla bağlantısı tam olarak ortaya konmadığı böylelikle siyasi saiklerle tutuklandığı argümanının güçlendiği tespit ve değerlendirmelerinde bulunarak

Anayasa Mahkemesi önünde kısa sürede yargısal denetim yapılmaması nedeniyle Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının ihlal edildiğine; başvuranın bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunmaması sebebiyle Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğine;başvuranın tutukluluk halinin dört yıldan fazla bir süredir devam etmesi için uygun ve yeterli gerekçelerin bulunmaması sebebiyle Sözleşme'nin 5. maddesinin 3. fıkrasının ihlal edildiğine;başvuranın ve avukatının soruşturma dosyasına erişiminin mümkün olmaması nedeniyle Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrasının ihlal edildiğine;Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasıyla bağlantılı olarak 18. maddenin ihlal edildiğine; karar verilmiştir. Karara Karşı hakim Saadet Yüksel Karşı oy sunmuştur.

AL VE DEMİRCİ / TÜRKİYE KARARI

Birinci Başvuran 1970 -1983 yılları arasında bir kamu kurumunda çalışmış , sosyal sigorta ve emekli maaşı bakımından, Emekli Sandığına tabi olmuştur. 1983 yılından itibaren ise özel sektörde çalışmaya devam etmiş ve başka bir sosyal güvenlik sistemine bağlanmıştır. 2829 sayılı kanun uyarınca emekli aylığına hak kazansa da emekli ikramiyesi alma hakkı kazanamamıştır. 2829 sayılı kanuna göre emekli ikramiyesi alması için emekliye ayrılmasını öngören kurallar mevcuttur. Anayasa Mahkemesinin söz konusu hükmü iptal etmesi üzerine başvuran SGK'ya başvurursa da başvurusu reddedilmiştir. Başvurucunun idare mahkemesinde açtığı dava ise reddedilse de emekli aylığı bağlandığı tarihte yürürlükte olan katsayılar dikkate alınarak hesaplanacak bir emekli ikramiyesi ödenmesi gerektiği kanaatine varmıştır. Başvurana bir miktar ödeme yapılsa da başvuran emekli ikramiyesinin ödeme tarihinde yürürlükte olan katsayılara göre yeniden hesaplanması talep etmiş ve talebi reddedilmiştir. Başvuru karara karşı tam yargı davası açmış ancak dava emekliliğe hak kazandığı döneme ilişkin kat sayıların esas alınması gerektiği gerekçesiyle davası reddolunmuş, BİM itirazı ve karar düzeltme başvuruları da reddolunmuştur.

AİHM : Mülkiyet hakkını güvence altına alan Ek 1 No.lu Protokolün 1. maddesi ve mülkiyete saygı ilkesinin toplumun genel menfaatinin gereklilikleri ile bireyin temel haklarının korunmasının gereklilikleri arasında "adil bir denge" kurulması gerektiği, başvuranın emekli ikramiyesinin net bir alacak hakkı olduğundan mülk teşkil eden bir hakkın bulunduğu, Mahkemece emekli ikramiyesi almaya hak kazandıkları tarihte yürürlükte olan katsayıların esas alınarak herhangi bir güncelleme yapılmadan veya farklı bir telafi yöntemi sunulmadan ödenmesiyle, yetkili makamların başvuruları, idare mahkemelerince tanınan ikramiye hakkından yoksun bıraktıkları ve Anayasa Mahkemesinin Ferda Yeşiltepe kararındaki değerlendirmeye katılarak, başvuruların mülkiyet haklarının korunması ile kamu yararının gereklilikleri arasında gözetilmesi gereken adil dengenin bozulduğu, Başvurana aşırı bir yük yüklediği değerlendirmelerinde bulunarak 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

DOROVIC VE DİĞERLERİ/SIRBİSTAN

yetkililer tarafından gösterilerde kalabalık kontrolü için ses silahı kullanıldığı iddiası ve gelecekteki gösterilerde de kullanılabileceği endişesiyle ilgili yapılan başvuruda Mahkemedен Sırp yetkililerinin (i) bu tür durumlarda ses silahlarının kullanımını engellemesini; (ii) 15 Mart 2025'te ses silahı kullanımıyla ilgili kamuoyu tartışmasına katılanların cezai kovuşturmasını engellemesini; ve (iii) ses silahı kullanıldığı iddialarına ilişkin etkili bir soruşturma yürütmesini talep etmişlerdir. Mahkeme yalnızca ses silahlarının kullanılmaması talebi yönünden geçici tedbir kararı vermiştir.

Mahkeme: Hükümete, bir sonraki duyuruya kadar, kalabalık kontrolü için ses cihazlarının her türlü kullanımının (iletişim amaçları dışında) gelecekte engellenmesi gerektiğini , bu tür silahların kalabalık kontrolü için kullanılmasının Sırbistan'da yasa dışı olduğunu ve özellikle çok sayıda kişiye potansiyel olarak ciddi sağlık etkilerine yol açabileceğini bildirdi.

*Mahkeme : Geçici tedbir kararının 15 Mart 2025'te ses silahlarının kullanıldığı iddiasını doğrulamadığı esas başvurunun ayrı olarak değerlendirileceğini vurgulamıştır.

KAVALA DAVASI BÜYÜK DAİRE'YE DEVREDİLDİ

10 Aralık 2019 tarihli Kararda Mahkeme: Kavala'nın özgürlük ve güvenlik hakkı, ifade özgürlüğü ve örgütlenme özgürlüğünün ihlal edildiğine, tutukluluğun siyasi amaçlarla devam ettiğine karar vermişti. Kararın ardından Avrupa Konseyi'nin çağrılarına rağmen serbest bırakılmamıştı. Kavala tarafından yapılan ikinci başvuruda :AİHM'de dosyaya bakan daire, 16 Aralık 2025'te yetkisinden feragat ederek dosyayı Büyük Daire'ye gönderdi.

Kavala Davası Türkiye Hakkında düzenlenen Avrupa Komisyonu raporlarında özellikle vurgulanmaktadır. bkz https://enlargement.ec.europa.eu/document/download/4bb4ddd1-4f20-4ee0-92db-926996ec8dd1_en?filename=t%C3%BCrkiye-report-2025.pdf

KAMU GÖREVLİLERİNİN MESLEKTEN İHRACINA İLİŞKİN TÜRKİYE ALEYHİNE YAPILAN KİTLESEL BAŞVURULARIN İNCELENMESİNE YÖNELİK ÖZEL TEDBİRLER

European Court of Human Rights
Cour européenne des droits de l'homme

KAPAK SAYFASI
15 TEMMUZ 2016 DARBE GİRİŞİMİ ARDINDAN KAMU GÖREVLİLERİNİN MESLEKİ İHRACI EDİLMELERİNE İLİŞKİN TÜRKİYE ALEYHİNE YAPILAN BAŞVURULAR
Bu bölümde yer alan bilgiler, resmi başvuru formunun yerini almaz ve onu hiçbir şekilde tamamlamaz. Tüm başvurular, Mahkeme İçtüzüğü'nün 47. maddesinin gerektirdiği başvuru formunu doldurup sunmak ve bu kapak sayfasını başvuru belgelerine eklemek için kullanılmalıdır.

Kişisel Bilgiler
Soyad: _____ Ad: _____
T.C. Kimlik Numarası: _____
Başvuru yeri: _____

Türkiye'de 2016 yılında gerçekleşen darbe girişiminin ardından devlet memurları, yargı mensupları, askerî personel ve diğer kamu görevlilerinin meslekten ihracına ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruların idari olarak etkin bir şekilde yönetilmesi amacıyla, 1 Ocak 2026 tarihi itibarıyla bir takım özel tedbirler yürürlüğe girecektir.

Yazışmalar :

- İlke olarak, Mahkeme'nin Elektronik İletişim Hizmetleri (eComms) üzerinden yapılacaktır.
- Kaydının yapıldığına dair ayrıca posta aracılığıyla bir yazı gönderilmeyecektir
- Başvurucuya veya temsil ediliyor olması hâlinde temsilcisine ait bir eposta adresi belirtilmelidir. Başvurucu meşru nedenlerden ötürü bu yükümlülüğü yerine getiremiyorsa, başvuru formunda açıkça bu nedenleri belirtmelidir.
- Başvuruların incelenmesine ilişkin bilgiler Mahkeme tarafından basın bildirimleri aracılığıyla duyurulacak olup bilgi taleplerine yanıt verilmeyecektir

Kapak sayfasındaki tüm alanların **elektronik** olarak doldurulması ve daha sonra **kapak sayfasının çıktısının** alınması zorunludur. Çıktısı alınan kapak sayfasının üzerinde her bir başvurucuya özgü bir **QR kod** bulunacaktır. Bu kapak sayfasının Mahkeme'ye gönderilen **başvuru formunun en üstüne** konulması gerekmektedir. Kapak sayfasının **en son versiyonunu** kullandıklarından emin olmalısınız.

Başvurucular, Mahkeme'nin internet sitesinde yer alan resmî başvuru formunu kullanmaya devam etmelidir. Form Mahkeme İç Tüzüğü'nün 47. maddesine uygun olarak doldurulmuş olmalıdır.

Hem başvuru formu hem de kapak sayfası, bir temsilci tarafından birden fazla başvurucu adına başvuru yapılması durumunda dahi, her bir başvurucu için ayrı ayrı doldurulmalı ve çıktıları alınmalıdır.

Yazı İşleri Müdürlüğü ,gerek görmesi halinde, Mahkeme'ye başvurusunu bu tedbirlerin yürürlüğe girdiği tarihten önce göndermiş olan başvurucularla iletişime geçerek, kapak sayfasını doldurmak suretiyle başvurularını tamamlamalarını talep edebilir.

-AVRUPA KONSEYİ - İHLAL PROSEDÜRÜ BAŞLATILAN DOSYALAR:

<p>KAVALA Başvuranın makul şüphe olmaksızın ve susturmak amacıyla haksız yere ve uzun süre tutuklu kalması</p>	<p>GENÇ VE DEMIRGAN GRUBU Adalet erişim, adaletin etkin işleyişi ve yerel yargı kararlarının uygulanmaması veya gecikmeli uygulanması</p>
<p>BATI VE DİĞERLERİ İşkence ve kötü muamele iddialarına ilişkin kolluk kuvvetlerine yönelik soruşturmaların etkisiz olması ve cezasız kalması</p>	<p>DINK Yetkililerin bir gazetecinin yaşam ve ifade özgürlüğünü koruyamaması, etkili bir soruşturma yürütülmemesi, "Türklüğü aşığılama" suçundan cezai soruşturma</p>
<p>ÖNER VE TÜRK GRUBU, NEDİM ŞENER GRUBU, ALTUĞ TANER AKÇAM GRUBU, ARTUN VE GÜVENER GRUBU VE İŞIKIRIK GRUBU Haksız yere tutuklama, ifade özgürlüğüne orantısız müdahale, caydırıcı etki yaratma ve otosansür</p>	<p>İZZETTİN DOĞAN VE DİĞERLERİ VE MANSUR YALÇIN VE DİĞERLERİ Alevi inancına sahip kişilere kamusal dini hizmet sağlamanın reddedilmesi ; Alevi inancına sahip kişiler ile İslam'ın çoğunluk mezhebinden vatandaşlar arasındaki muamele farkı ; Devlet yetkililerinin, Alevi inancına sahip bir devlet okulu öğrencisini zorunlu din ve ahlak derslerinden muaf tutmayı reddetmesi</p>
<p>ALPARSLAN ALTAN GRUBU VE AKGÜN Hukuka aykırı bir şekilde tutuklu yargılanmaya bağlı özgürlük ve güvenlik hakkı ihlali</p>	<p>YEHOVA ŞAHİTLERİNİ DESTEKLEME DERNEĞİ VE DİĞERLERİ Küçük dini toplulukların ibadethane sahibi olmasını imkânsız kılan planlama kısıtlamaları</p>
<p>ÜLKE GRUBU İnançları nedeniyle zorunlu askerlik hizmetini yapmayı reddetme nedeniyle tekrarlanan mahkumiyetler ve kovuşturmalar, vicdani retçi statüsünü tespit etmek için erişilebilir bir prosedürün bulunmaması</p>	<p>PIŞKIN Bir kamu kurumu çalışanının, terör örgütüyle bağlantısı olduğu iddiasıyla olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamesiyle işten çıkarılmasına ilişkin yetersiz yargı denetimi</p>
<p>GURBAN GRUBU Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası koşullarına ilişkin herhangi bir inceleme mekanizmasının bulunmaması</p>	<p>OPUZ GRUBU Yetkililerin aile içi şiddete karşı koruma sağlamadaki başarısızlığı</p>
<p>2 NO'LU SELAHATTİN DEMİRTAŞ GRUBU Başvurucunun (Selahattin Demirtaş (No. 2)) suç işlediğine dair makul şüphe olmaksızın haksız yere tutuklanması, çoğulculuğu bastırmak ve siyasi tartışma özgürlüğünü sınırlamak gibi gizli bir amaç güdülmesi. Milletvekili dokunulmazlığının öngörülemez bir şekilde kaldırılması ve başvuru sahipleri siyasi konuşmaları nedeniyle cezalandırmak için müteakip cezai kovuşturma.</p>	<p>YÜKSEL YALÇINKAYA Başvuranın "ByLock" uygulamasını kullandığı, Bank Asya'da bir hesabının bulunduğu, silahlı terör örgütüne bağlı bir sendika ve derneğe üye olduğu gerekçeleriyle silahlı terör örgütüne üyelik suçundan mahkûm edildiği yargılamada usule ilişkin güvencelerin bulunmaması nedeniyle Sözleşme'nin 6, 7 ve 11. maddelerinin ihlali</p>
<p>AHMET YILDIRIM GRUBU İnternete erişimin kısıtlanması ve internet sitelerinin tamamen engellenmesi</p>	

Pending applications (by State) 2025

As of 31 December of the reference year

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Önünde Bekleyen Dava Sayılarında 1.Sırada Türkiye yer alıyor . Türkiye'ye karşı yapılan 18.464 başvuru AIHM önünde karara çıkmayı bekliyor. 2025 yılında bekleyen dava sayısı 53,450 olup,bir önceki yıla kıyasla %11'lik bir düşüş yaşanmıştır.

2025 İhlal Kararları	Genel	Türkiye
Total Sayılar	914	66
Adil Yargılanma Hakkı (m.6)	428	33
Özgürlük ve Güvenlik Hakkı (m.5)	281	21
İşkence Yasağı(m.3)	188	9
Etkili Başvuru Hakkı(m.13)	151	2
Mülkiyet Hakkı	128	6
Yaşam Hakkı	42	0
Diğer ihlaller	509	19

Türkiye'nin taraf olduğu başvurularda 74'ü hakkında karar verildi.66 Başvuruda en az bir maddenin ihlal edildiğine karar verildi. 6 Başvuruda ihlal olmadığına karar verildi. 2 Başvuru ise yetki,revizyon gibi diğer yargılamalar konuludur.

Diğer İhlaller Başlığında Belirtilen 17 Başvuru:8 Başvuruda Özel ve Aile Hayatına Saygı Hakkı , 5 Başvuruda İfade Özgürlüğü,3 Başvuruda Kanunsuz Ceza Olmaz Yasağı ,1 Başvuruda Eğitim Hakkı ihlali konuludur

İSTANBUL BAROSU BAŞKANI AV. İBRAHİM KABOĞLU İLE YÖNETİM KURULU ÜYELERİ, YAPTIKLARI BİR AÇIKLAMA GEREKÇE GÖSTERİLEREK "TERÖR ÖRGÜTÜ PROPAGANDASI YAPMAK" VE "HALKI YANILTICI BİLGİYİ ALENEN YAYMAK" VE "SİLAHLI TERÖR ÖRGÜTÜNE ÜYE OLMA" SUÇLAMASIYLA YARGILANDI

Ocak 2026 - Baro Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyelerinin atılı suçların tümü yönünden Beraatine(CMK 223/2-a gereğince) Karar Verilmiştir.

GOOGLE, YAPAY ZEKANIN SİLAHLARDA VE GÖZETİMDE KULLANILMASINA İLİŞKİN YASAĞINI KALDIRDI.

Ocak 2025-Google'ın çatı şirketi Alphabet yapay zeka ilkelerini güncelledi. Güncellemede daha öncesinde yer alan "Yapay zeka araçlarının silahlar, gözetleme araçları, zarara yol açabilecek teknolojiler ve uluslararası hukuk ile insan haklarını ihlal edebilecek durumlarda kullanılmayacağı" ifadesi bulunmuyor.

KARTALKAYA YANGINI/DAVASI

21 Ocak'ta Grand Kartal Otel'de yangın nedeniyle 78 kişinin hayatını kaybetti.133 kişinin de yaralandı. Olaya ilişkin yürütülen ceza davasında Mahkeme 32 şüpheliden 11'ine müebbet hapis cezası verdi. Yargılama istinaf aşamasında devam etmektedir.

ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİ AFGANİSTAN'DA "TOPLUMSAL CINSİYETE DAYALI ZULÜM" NEDENİYLE TALİBAN LİDERLERİ HAKKINDA TUTUKLAMA EMRİ ÇIKARTTI.

Temmuz 2025

FRANSA'DA SPORCULARIN BAŞÖRTÜSÜ TAKMASINI YASAKLAYAN YASA TASARISI SENATODA KABUL EDİLDİ.

ŞUBAT 2025-Fransız spor federasyonları tarafından düzenlenen bölgesel ve ulusal düzeydeki müsabakalarda "siyasi veya dini bağlılığı açıkça gösteren herhangi bir işaret veya kıyafetin giyilmesini" yasaklayan yasa tasarısını 210'a karşı 81 oyla kabul etti.

İŞ YERLERİNDE PSİKOLOJİK TACİZİN ÖNLENMESİNE İLİŞKİN GENELGE RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANDI.

06.03.2025

AYM EMSAL KARAR :
TÜRKAN AYDOĞMUŞ Başvurusu (Başvuru Numarası: 2018/19000)
EBRU BİLGİN Başvurusu (Başvuru Numarası: 2014/7998)

MACARİSTAN HÜKÜMETİ ICC ÜYELİĞİNDEN ÇEKİLME KARARI ALDI.

HAZİRAN 2025-Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin (ICC) Kasım 2024'te Netanyahu ve Gallant hakkında tutuklama emri çıkarmasının etkili olduğuna ilişkin tartışmalar yapılmıştır.

SURİYE'DE CİHATÇI GRUPLARIN KIYI KESİMLERİNDE AZINLIKLARA KARŞI SALDIRILARI NETİCESİNDE BİRÇOK SİVİL HAYATINI KAYBETTİ

Suriye İnsan Hakları Gözlemevi 10 Mart 2025'te öldürülen sivil alevilerin sayısının 745'e ulaştığını açıkladı

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İBB BAŞKANI EKREM İMAMOĞLU DAHİL 28 KİŞİNİN LİSANS DİPLOMASINI İPTAL ETTİ .

İMAMOĞLU DAHİL BİRÇOK BELEDİYE BAŞKANI TUTUKLANDI VE BELEDİYELERE KAYYUM ATANDI

konuya ilişkin bknz:
AYM Abdullah Pişgin Başvurusu
AİHM Şahin Kuş/Türkiye
Farhad Mehdiyev/Azərbaycan
Convertito ve diğerleri /İtalya

İBB SORUŞTURMASININ AKABİNDE TÜRKİYE'DE BİRÇOK İLDE GÖSTERİ VE EYLEMLER YAPILDI.EYLEMLERE KATILAN BİRÇOK VATANDAŞ TUTUKLANDI

AVRUPA KONSEYİ AVUKATLARIN KORUNMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYİ KABUL ETTİ-MART 2025

Sözleşme Mayıs 2025'te imzaya açılmış olup 26 Devlet Sözleşmeyi imzalamıştır.

AVRUPA PARLAMENTOSU, TÜRKİYE'NİN AB'YE GİRİŞ SÜRECİNİ DEMOKRATİK GERİLEME GEREKÇESİYLE SÜRESİZ OLARAK ASKIYA ALDI .

MAYIS 2025

İSRAİL VE FİLİSTİN

- 2025 yılında İsrail, Gazze'deki Filistinlilere karşı savaş suçları, insanlığa karşı suçlar, soykırım ve etnik temizlik eylemleri de dahil olmak üzere birçok saldırıda bulunmuştur.
- 2025 yılı Eylül ayında BM Soruşturma Komisyonu tarafından yayınlanan raporda İsrail'in Gazze'de soykırım işlediği bir kez daha vurgulandı.
- Gazze Sağlık Bakanlığına göre 69.000'den fazla Filistinlinin (19.000'den fazla çocuk dahil olmak üzere) öldürüldü ve 170.000'den fazla kişinin yaralandı.
- Temmuz ayında Uluslararası Ceza Mahkemesi, İsrail'in Netanyahu ve eski Savunma Bakanı Yoav Gallant hakkında Gazze'de işlenen savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar nedeniyle çıkarılan 2024 tarihli tutuklama emirlerini geri çekme talebini reddetti.
- Mart başı ile Mayıs ortası arasında 11 haftadan fazla bir süre boyunca İsrail yetkilileri, Hamas'ı rehinelere serbest bırakmaya zorlamak amacıyla Gazze'ye tam bir abluka uyguladı ve gıda, ilaç veya diğer yardımların girişine izin vermedi.
- İsrail'in Gazze'deki Filistin halkına su vermeyi reddetmesi, insanlığa karşı işlenen bir suç olan imha ve soykırım eylemi olan yaşam koşullarını tamamen veya kısmen yok etmeyi amaçlayan bir eylem olarak değerlendirildi.(İnsan Hakları İzleme Örgütü 2025 raporunda yapılan tespittir.)
- UNRWA'ya göre İsrail ,18 Temmuz itibarıyla okullarda sığınan en az 836 kişiyi öldürdü.
- Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, İsrail yetkilileri ayrıca 11 Eylül itibarıyla Gazze'deki sağlık tesislerine 793 saldırı düzenledi ve 983 kişiyi öldürdü.
- Sınır Tanımayan Gazeteciler'e (Reporters Without Borders) göre, İsrail güçleri Gazze'de iki yıldan kısa bir sürede 220 gazeteciyi öldürdü.
- Ateşkes yürürlüğe girdikten sonra da sivil altyapının yıkımına ve Filistinlilere karşı ölümcül saldırılara devam etti.
- İnsan Hakları İzleme Örgütü verilerine göre : 7 Ekim 2023'ten bu yana en az 75 Filistinli gözaltında hayatını kaybetti ve İsrail sıklıkla cesetlerini teslim etmiyor.

İNSAN HAKLARI İZLEME ÖRGÜTÜ UYGUR TÜRKLERİNE İLİŞKİN YAYIMLADIĞI RAPORDA TÜRKİYE'YE(VE GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞINA) TAVSİYELERDE BULUNDU

Ön Bilgi : İnsan Hakları İzleme Örgütü 2025 yılına ilişkin Raporuna Göre ise Çin Komünist Partisi ideolojik kontrolüyle ,Tibetlilerin ve Uygurların sert bir şekilde zorla asimilasyon politikalarından etkilenmektedir. Sincan Uygur Özerk Bölgesi , Çin'in kuzeybatısında yer alan bölgede Uygur, Kazak ile çoğunluğu bulunmaktadır. Çin hükümeti, neredeyse tüm Uygurları pasaportlarını teslim etmeye zorlamakta ve sıkı denetim uygulamaktadır. Hükümet terörle mücadele gerekçesiyle bölgede birçok temel hakkı kısıtlamaktadır.Bölgede keyfi tutuklamalar ve ağır insan hakkı ihlalleri Ağustos 2022'de yayımlanan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR) Raporunda kapsamlı raporda ayrıca detaylandırılmıştır.

İnsan Hakları İzleme Örgütünün Türkiye'deki Uygurlar Adli Raporunda belirtildiği üzere Yurtdışında yaşayan Uygurlar da Çin hükümetinin baskısından tamamen kurtulmuş olmamakla birlikte geri döndürülmeye çalışılmakta ve Interpol'ün Kırmızı Bülten sistemini de kullanmaktadır.Rapora göre Türkiye'de tahminen 50.000 Uygur yaşamaktadır.Rapora göre Son yıllarda Türkiye makamları, özellikle göçmenlik statüsü nispeten güvencesiz bazı Uygurlara tahdit kodu atıyor.(G87 tahdit kodu)

GÖÇ İDARESİ BAŞKANLIĞINA (GİB):

- Türkiye'deki Uygurların **Çin'e veya zincirleme geri gönderme riski bulunan üçüncü ülkelere sınır dışı edilmemeli** ve başka yollarla ülkeden çıkarılmamalıdır.
- Uygurlar hakkında verilmiş tüm sınır dışı etme veya diğer çıkarma kararlarını iptal edilmelidir
- Uygurların ikamet izni başvuruları özenli ve saygılı biçimde değerlendirerek karar verilmelidir.
- **İkamet izni başvurularının reddi veya sınır dışı etme kararlarının hangi gerekçelere dayandığını ve kararların tahdit kodlarına dayanıp dayanmadığı** belirtilmelidir. Karar gerekçelerinde somut delillerle ortaya konulmalıdır ; Başvurucuların zamanında bilgilendirilmelidir; söz konusu kararlara **itiraz için başvuru yollarının hem erişilebilir hem de etkili olmalıdır.**
- Tahdit kodlarının uygulanmasına; şartlı mülteci statüsü ve ikincil korumada verilen kabul ve ret kararlarına; geçici korumaya; sınır dışı işlemleri ve "gönüllü geri dönüş" olarak adlandırılan işlemlere ilişkin —kişilerin uyruk ve demografik bilgileriyle, gönderildikleri ülkeleri de içeren— istatistikleri düzenli olarak yayımlanmalıdır.
- Çin gibi otoriter hükümetlerden gelen **iade taleplerini üst seviyede titiz bir incelemeye** tabi tutulmalı ve bu taleplere uyanın aranan kişinin haklarının ihlaline ya da Türkiye'nin uluslararası insan hakları yükümlülüklerinin ihlaline yol açmayacağından emin olunmalıdır.
- Çin makamlarının Uygurların barışçıl ifade ve davranışlarını suçla özdeşleştirme çabalarına ortak olmamak için, söz konusu makamlardan Uygurlar hakkında gelen aşırılıkçılık ve terörizm iddiaları ile bunlara ilişkin istihbari bilgileri, üst seviyede titiz ve sorgulayıcı bir incelemeye tabi tutulmalıdır.
- Gözetim altındaki tüm göçmenlerin haklarına eksiksiz saygı gösterilmesini sağlanmalıdır.Özellikle geri gönderme merkezlerinde yeterli hijyen ve tıbbi bakımın sağlanması da dahil, göçmenlerin onurlu muamele görmesini temin edilmelidir
- Geri gönderme merkezlerindeki yabancılara **"gönüllü geri dönüş" formlarını** imzalamaları için baskı uygulamaya son verilmelidir.
- Özellikle geri gönderme merkezlerinde, çıplak arama ve "gönüllü geri dönüş" formlarının zorla imzalatılması dahil kötü muamele iddialarını etkili biçimde soruşturulmalıdır. İlgili kişilerin ve avukatlarının sürece katılımını sağlanmalıdır;
- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (BMMYK/UNHCR) ve diğer bağımsız gözlemcilerin (baro temsilcileri ve bağımsız sivil toplum kuruluşları dahil) geri gönderme merkezlerine ve göçmenlerin gözetim altında tutulduğu diğer yerlere erişimini güvence altına alınmalıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne:

- **Uluslararası standartlarla uyumlu** şekilde özgür ve bilgilendirilmiş rızayı güvence altına alan **"gönüllü geri dönüş"** usullerine ilişkin düzenlemeleri hazırlanmalıdır.
- Tahdit kodu atanmasının ikamet veya uluslararası koruma izinlerinin iptaline**, bu izinlere ilişkin başvuruların reddine ya da **sınır dışı kararına** doğrudan veya otomatik olarak yol açmamasını güvence altına alacak **yasal güvenceleri** getirilmelidir.Bir yabancıнын güvenlik statüsüne ilişkin kararların etkili başvuru yolları açık, adil ve şeffaf bir süreç sonunda somut delillere dayanılarak verilmesini temin edilmelidir.

AİHS m.11 ve AY. m.34 barışçıl protesto hakkını güvence altına almaktadır.Sözleşmenin 11/2. maddesi devletin toplanma özgürlüğüne meşru kısıtlamalar getirebileceğini öngörmektedir. İç hukukumuzda (2911 Sayılı Kanun)bildirim usulü düzenlenmiştir. Bildirim yükümlülüğüne uyulmaması protesto özgürlüğünü kısıtlamak için yeterli değildir.

Ön bildirimde bulunulmaması ve sonrasında eylemin “kanuna aykırılığı” nedeniyle, makamlara sınırsız yetki tanınmamaktadır.(Primov ve Diğerleri/Rusya).

Örgütlenme özgürlüğüne ilişkin müdahalenin haklı olabilmesi için :

Kanunla öngörülmüş olmalı,meşru bir amaca dayanmalı ve demokratik bir toplumda gerekli olmalıdır.

Dava	Karar Tarihi	Kararın kesinleştiği tarih	Sınıflandırma Kategorisi
OYA ATAMAN	05/12/2006	05/03/2007	Yapısal sorun
ABDULLAH YAŞA VE DİĞERLERİ	16/07/2013	16/10/2013	
İZCİ	23/07/2013	23/10/2013	
ATAYKAYA	22/07/2014	22/10/2014	
AKARSUBAŞI	21/07/2015	14/12/2015	
SÜLEYMAN ÇELEBİ VE DİĞERLERİ	24/05/2016	24/08/2016	
ŞENŞAFK	07/07/2020	07/07/2020	
KEMAL ÇETİN	26/05/2020	26/08/2020	
SİL GİR	03/05/2022	03/08/2022	
EKREM CAN VE DİĞERLERİ	08/03/2022	05/09/2022	
EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI VE DİĞERLERİ	20/09/2022	20/09/2022	

*Oya Ataman v. Türkiye ihlal grubu 2911 Sayılı Kanun'daki yapısal sorunun çözülmesi amacıyla Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi önünde icrayı beklemektedir. Avrupa Konseyi Türkiye Hükümetine defalarca çağrı yapmıştır.

Barışçıl toplanma hakkı bir demokratik toplumda bulunan temel bir hak olup tıpkı ifade özgürlüğü gibi toplumun temel taşlarından bir tanesidir. Bu nedenle, bu hak dar bir anlamda yorumlanmamalıdır. (DjavitAn/Türkiye)

Sözleşmenin 11. maddesi kapsamında yapılacak incelemede dikkate alınacak hususlar

(i) toplanmanın barışçıl olma amacı taşıyıp taşımadığı ve toplantıyı düzenleyen şahısların şiddet içerikli niyetlerinin olup olmadığı; (ii) başvuranın toplanmaya katılırken şiddet içerikli niyetler sergileyip sergilemediği ve (iii) başvuranın herhangi birisine fiziksel olarak zarar verip vermediği (Gülcü/Türkiye, 2016,

Sözleşme'nin 11. maddesinde öngörülen toplantı ve örgütlenme özgürlüğünün amaçlarından biri fikirlerin ve bu fikirleri ifade etme özgürlüğünün korunmasıdır .

Toplantı özgürlüğü hakkı, toplantının zamanını, yerini ve toplantının nasıl yürütüleceğini seçme hakkını da kendi içinde barındırmaktadır (AİHM Sáska/Macaristan)

Barışçıl toplantı özgürlüğü hakkı, Sözleşmeciler Devletler açısından hem negatif hem de pozitif yükümlülükleri beraberinde getirmektedir. (Öllinger/Avusturya) Gösterinin gerçekleştirildiği alana yakın ilk yardım hizmetlerinin hazır bulundurulması gibi önleyici güvenlik tedbirlerinin alınmalıdır. (Oya Ataman/Türkiye, 2006)

Barışçıl katılımcılar, başkaları tarafından gerçekleştirilen menfur eylemlerden dolayı sorumlu tutulamaz.Etkinliği düzenleyenler, katılımcıların davranışlarından dolayı sorumlu tutulmamalıdır (Mesut Yıldız ve Diğerleri/Türkiye, 2017, § 34; Kemal Çetin/Türkiye, 2020, §§ 50-51).

Toplantıyı düzenleyenlerin şiddet içerikli niyetleri ile hareket ettiğini kanıtlamak ulusal yetkililerin sorumluluğundadır. AİHM düzenleyen şahısların şiddet içerikli niyet ile hareket ettiğini kanıtlama sorumluluğu ulusal yetkililere aittir (Hristiyan Demokratik Halk Partisi /Moldova)

Bir toplantının zamanının ve yerinin katılımcılar açısından önem teşkil ettiği durumlarda, zamanının veya yerinin değiştirilmesi emri, tıpkı konuşmalara, sloganlara ya da pankartlara konulan yasak gibi toplantı özgürlüğüne yapılan bir müdahaleyi teşkil edebilir (Stankov ve İlinden Birleşik Makedonya Örgütü/Bulgaristan)

Barışçıl bir gösteride, kural olarak, cezai bir yaptırım tehdidi (Akgöl ve Göl/Türkiye, 2011, § 43) ve özellikle de özgürlükten yoksun bırakma tedbiri (Gün ve Diğerleri/Türkiye, 2013, § 83) ile karşı karşıya kalınma durumu söz konusu olmamalıdır.

Göstericileri dağıtmak amacıyla yüksek basınçlı su ve göz yaşartıcı gaz kullanma veya zırhlı araçları göstericilerin üzerine doğru sürme gibi yöntemlere başvurulabilmesi için, belirli haklı gerekçelerin mevcut olması gerekir (Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve Diğerleri/Türkiye, 2016, § 108)

Göz yaşartıcı gaz kullanımıyla ilgili açık bir kurallar bütünü belirlenmeli ve kolluk görevlilerinin uygun şekilde eğitim almalarını ve gösteriler esnasında kontrol ve denetimlerinin sağlanmasını ve ayrıca herhangi bir şekilde, özellikle de sert direniş göstermeyen kişilere karşı güç kullanımının gerekli, orantılı ve makul olup olmadığına ilişkin olarak olay sonrasında etkin bir inceleme yapılmasını temin edecek bir sistem geliştirilmelidir (İzci/Türkiye, 2013, § 99)

Toplantıyı dağıtmak amacıyla güç kullanımı, katılımcıların gözaltına alınması, tutuklanması ve/veya daha sonra idari ceza verilmesi gibi sonradan uygulanan kolluk tedbirleri, söz konusu kişilerin ve başkalarının gelecekte benzer toplantılara katılmaları konusunda cesaretlerini kırıcı bir etki yaratabilmektedir (Balçık ve Diğerleri/Türkiye, 2007, § 41).

Konu	AYM EMSAL KARAR
Toplantı ve gösteri yürüyüşünün yapılabilmesi için yetkili makama bildirimde bulunulması yeterli olup yetkili makamın onayının aranmamaktadır	<u>Cihan Tüzün ve diğerleri</u> ; (<u>Songül Korkmaz ve diğerleri</u>); (<u>Nurten Üzümcü</u>); <u>♦(Mahmut Konuk</u> ,
keyfî uygulamalardan ve usulsüz sınırlandırmalardan kaçınılması için derece mahkemelerince: tedbir almak veya alınan tedbirlere aykırı davranışlara ceza vermek suretiyle yapılan müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğunun ilgili ve yeterli gerekçe ile ortaya konulması gerekir.	(<u>Osman Erbil, (HAGB)</u> ; (<u>Ömer Faruk Akyüz, (Kovuşturmanın ertelenmesi)</u>);(<u>Özge Özgürengin, (Kovuşturma yapılmasına yer olmadığı)</u>);(<u>Ali Demirci ve diğerleri</u>) (HAGB); (<u>Sevinç Hocaoğulları (Kovuşturma yapılmasına yer olmadığı)</u>);(<u>Eylem Onuk, HAGB)</u>);(<u>Cebail Bektaş ve Yüksel Şahin, Kovuşturma yapılmasına yer olmadığı)</u>);(<u>E(Meziyet Yıldız ve diğerleri, İdari Para Cezası)</u>); (<u>Mutlu Öztürk ve diğerleri, Tutukluluk</u>); (<u>Selahattin Demirtaş (9) Kovuşturmanın ertelenmesi)</u>);(<u>Mahir Engin Çelik ve Sakine Esen Yılmaz, Tutukluluk süresi)</u>);(<u>Osman Baydemir, Kovuşturmanın ertelenmesi)</u>);(<u>Aysel Tuğluk (2), B. No:Kovuşturmanın ertelenmesi</u>)
Toplantı ve gösteri yürüyüşü sırasında meydana gelen olaylara ilişkin olarak adli makamların soruşturmayı özenle yürütmekle yükümlüdür.	Ali Rıza Özer ve diğerleri; Ezgi Özen; Ali Çerkezoğlu ve diğerleri ;Abidin Cevher, Nihat Sefer ; Cebail Bektaş ve Yüksel Şahin ;Ender Ergün; Duran Eren Şahin ; Betül Öztürk Gülhan ve Sıla Koç, ;E.A.K,
Toplantıya ilişkin bildirimlerin veya duyuruların dağıtımının engellenmesine veya duyuruların asılmasına yönelik işlemler veya kararlar kamu otoritelerince ilgili ve yeterli gerekçe ile ortaya konulmadığı sürece toplantı ve gösteri düzenleme hakkının ihlaline yol açacaktır.	(<u>Halkevleri Derneği</u> Başvurusu)
Toplantı ve gösteriye ilişkin yasaklama kararı, somut tehlike veya açık ve yakın tehdit arz eden bu şartların tüm tedbirlere rağmen engellenemeyecek nitelikte olduğunu somut delillere dayalı, ikna edici ve yargısal denetime açık olacak şekilde gösterilmesi halinde alınabilir.	(<u>İsmail Sarıkabadayı ve diğerleri</u> ; (<u>Maside Ocak Kışlakçı</u>); (<u>Aklime Hanas ve diğerleri</u>); (<u>Ali Bozan</u>); (<u>Hrant Dink Vakfı</u>); (<u>Abdulmecit Yıldırım ve diğerleri</u>), (<u>Çiğdem Serin</u>) Başvuruları
Müdahalenin ancak kaçınılmaz zorunluluklar ile haklı kılınabileceği hâllerde ve bu hakka getirilen sınırlamaların dar yorumlanarak uygulanması gerekmektedir.	♦ (<u>Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) ve diğerleri</u>); (<u>Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) ve diğerleri (2)</u>) (1 Mayıs Gösterilerinin Taksim Meydanı'nda toplantı yeri olarak kullanılamamasına ilişkin

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER ANCAK KANUNLA SINIRLANDIRILABİLİR. MÜDAHALENİN HUKUKA UYGUNLUĞU ÖLÇÜTLERİ

- İfade özgürlüğü yalnızca ,Kişinin haber ve bilgilere ulaşabilmesi ve düşüncelerini serbestçe ifade edebilmeyi değil ;örgütlenme özgürlüğü ,din ve vicdan özgürlüğü gibi diğer hakların da bir unsurudur.
- Bilginin iletme biçimi de ifade özgürlüğü kapsamında güvence altında alınmıştır.
- AYM'ye göre "haber ve fikirlerin iletilmesinde kullanılan mecralar, Anayasa'ya göre basın özgürlüğü temelinde daha fazla güvence altına alınmıştır"Medya Gündem Dijital Yayıncılık Ticaret A.Ş. Kararı
- ifade özgürlüğü istisnalara tabi olabilse de istisnalar dar bir şekilde yorumlanmalı ve kısıtlamaya ihtiyaç duyulduğu ikna edici şekilde ortaya konulmalıdır.Stoll / İsviçre,
- İfade özgürlüğü, başka temel haklarla çatışabilir.Bu durumda makul bir denge kurulması gerekmektedir.

Müdahalenin Hukuka Uygunluğu Ölçütü

"Müdahaleyle Gözetilen Amacın Meşruluğu Ölçütü

Müdahalenin Demokratik Bir Toplumda Gerekliliği" Ölçütü

*internet sitesinde yayınlanan dava konusu yazılar bir bütün olarak değerlendirildiğinde; hiçbir dayanağı olmadığı hâlde davacının terör örgütü ile ilişkilendirilmeye çalışıldığı, dolayısıyla kamusal bir yararın varlığından bahsedilemeyeceği gibi ifade özgürlüğü sınırlarının da aşıldığı, manevi tazminata hükmedilmesi gerektiği"***Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, E. 2022/505 K. 2022/1374 T. 25.10.2022**

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

İfade özgürlüğüne yönelik yaptırımların uygulanması hakkın kullanılmasını yönünde caydırıcı etki yaratabilmektedir.Brasilier v. Fransa davasında Mahkeme, "sembolik" bir para cezasının bile olumsuz etkisinin altını çizmiştir.Ceza en hafif düzeyde olsa dahi müdahaleyi haklı çıkarmak için yeterli olmayacaktır.

AİHM :internete erişimin engellenmesinin "ülke sınırları gözetilmeksizin" AİHS m. 10.maddesinin 1. paragrafı ile doğrudan çelişki içerisinde olduğu şeklinde bir değerlendirmede bulunmuştur (Ahmet Yıldırım / Türkiye

Bir web sitesine ilişkin toplu engelleme emrinin aşırı bir tedbir olduğunu ve bunun BM İnsan Hakları Komitesi ve diğer uluslararası organlar tarafından bir gazetenin yayıncısına da yayıncısının yasaklanması ile karşılaştırıldığını tespit etmiştir (OOO Flavus ve Diğerleri / Rusya, § 37; Bulgakov / Rusya, § 34

İfade Özgürlüğü, seçim dönemlerinde kritik bir öneme sahiptir.

Hukukun üstünlüğüne dayalı demokratik bir toplumda, mevcut düzene karşı çıkan ve gerçekleştirilmesinin barışçıl yollarla savunulduğu siyasi fikirlere uygun şekilde ifade edilme imkânı verilmelidir Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası /Türkiye,

İzin verilebilir eleştirilerin sınırları, Hükümet ile ilgili olduğunda, sade vatandaşlar veya hatta siyasetçilere kıyasla daha geniştir (Faruk Temel /Türkiye, § 55;Incal/Türkiye, § 54; Han /Türkiye, § 29; Yalçiner /Türkiye, § 43).

Eleştirel görüşlerini dile getiren herhangi birinin yargılama öncesi gözaltına alınması, hem gözaltına alınanlar hem de toplumun tamamı için bir dizi olumsuz etkiye yol açar; zira bu davada olduğu gibi özgürlükten mahrum bırakmayı gerektiren bir tedbirin uygulanması, sivil toplumu korkutarak ve muhalif sesleri susturarak ifade özgürlüğü üzerinde kaçınılmaz olarak caydırıcı bir etki yaratacaktır.Şahin Alpay - Türkiye,

İfade özgürlüğünün sınırlarından birini de "Nefret Söylemleri" Oluşturmaktadır. AİHM bu hususta ceza hukukuna özgü yaptırımların doğrudan sözlü saldırılar ve nefret güdüsüyle yapılan fiziksel tehditler açısından gerekli olduğunu vurgulamıştır. (Beizaras and Levickas v. Lithuania)

Oganezova v. Ermenistan davasında AİHM başvuran aleyhine sürdürülen ve saldırgan homofobik ifade ve beyanların, nefret söylemini de içeren, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele teşkil edecek ve Sözleşmenin 3. maddesini tetikleyecek kadar ciddi bir düzeye ulaştığını tespit etmiştir

AİHM: Şorli /Türkiye Kararında Cumhurbaşkanına hakaret suçundan verilen hapis cezasının ifade hürriyetini ihlal ettiğine ve düzenlemeleri içtihatla uyumlu hale getirilmesine karar vermiştir.

KONU	AYM EMSAL KARARLAR
İfade özgürlüğüne yapılan bir müdahale, zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamıyorsa ya da zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamakla birlikte orantılı değilse demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir müdahale olarak değerlendirilemez.	(Metin Yalçın,Deniz Benol ve diğerleri,Ahmet Özdem,Gökçe Ekin Baran, Deniz Karadeniz ve diğerleri,Yılmaz Zengin, B. No: 2016/5636, 9/6/2021),Türkan Albayrak, Nursel Tanrıverdi,Engin Karataş, Ceyhun Tunç, Alırıza İlker Cebeci, İlyas Bulcay, B. Ozan Güven ,Erhan Canikoğlu [1.B.], B. No: 2019/28038, 15/1/2025) ♦ (Yılmaz Zengin (2) [1. B.], B. No: 2021/59592, 7/1/2025)
Şeref ve itibarın korunması hakkı ile diğer tarafın Anayasa'da güvence altına alınmış olan ifade özgürlüğünden yararlanma hakkı arasında adil bir denge kurulması gerekir.	_(Ceyhun Tunç,Mehmet Kuzulugil ve Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti., Gülbiz Alkan, İşveren'in şeref ve itibar hakkı ile işçinin ifade özgürlüğünün dengelenmesi),Mustafa Hidayet Vahapoğlu ,Kayseri Yeni Haber Radyo Televizyon Gazetecilik Matbaacılık ve Yayıncılık Sanayi Ticaret Ltd. Şti., Haydar Akar, Kadri Eroğul, Hüseyin Kocabıyık, Hüseyin Koç,Abdullah Zeydan (3) [GK], B. No: 2020/34861, 4/7/2024)Yasin Ayfer Erkoç [1. B.], B. No: 2022/77724, 25/3/2025),Hüda Kaya ,Necatî Coşkun [GK], B. No: 2022/62422, 15/5/2025)
İfadelerin başlığı, yazılma zamanı, amacı, muhtemel etkileri ve haberdeki diğer ifadelerin tamamı bir bütün olarak ele alınmalıdır.	Fatih Taş ,Ali Gürbüz ve Hasan Bayar, Hacı Boğatekin (6),
basın mensuplarının politikacılara veya hükümet politikalarına yönelttiği eleştiriler sırasında söylediği sözlerden dolayı cezai yaptırıma tabi tutulmasının ölçülü olduğundan söz edilebilmesi için, ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin gerekçelerinin inandırıcı olmalıdır.	♦ (Bekir Coşkun ,Ali Gürbüz, Orhan Pala, Erdal İmrek, Beyza Kural Yılandıcı, Hüseyin Gökhan Biçici,
kriterler sağlandığı takdirde bilgi edinme hakkının ifade özgürlüğünün kullanılmasının bir aracı olduğu	♦ (Yaman Akdeniz (2) [GK], B. No: 2016/6815, 15/2/2023)
İnternet Sitesine Yönelik Erişimin Bütünüyle Engellenmesi	♦ (Yaman Akdeniz ve diğerleri, B. No: 2014/3986, 2/4/2014) ♦ (Youtube Llc Corporation Service Company ve diğerleri [GK], B. No: 2014/4705, 29/5/2014)
Çalışanların(işçilerin) İfade Özgürlüğünün Korunması ve Sınırlarına İlişkin	♦ (Volkan Çakır, Gülbiz Alkan, Kasım Çiftçi ve diğerleri, Musa Dayan, Hülya İnan, Oğuz Kurumlu, İdil Alakuş Dere, Nuran Müzeyyen Korkut, Sonay Tezcan ve Kardelen Yoğungan, Ayhan Deniz ve diğerleri Mehmet Ekizler, Serap Aslan Acet, Şükrü